

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/10 str. Din 125.—, Mali oglasi
vsaka beseda Din 1.20.

Načelniki in podnačelniki novih cestnih odborov.

Banska uprava je imenovala nove cestne odbore. Načelniki in podnačelniki teh odborov so:

Maribor: načelnik dr. Alojzij Juvan, odvetnik in župan v Mariboru; prvi načelnikov namestnik ali podnačelnik Franjo Žebot, posestnik v Mariboru.

Celje: načelnik dr. Alojzij Goričan, župan in odvetnik v Celju; podnačelnik Alojzij Mihelčič, posestnik na Bregu in župan občine Celje okolica.

Brežice: načelnik Ignacij Supan, posestnik in župan občine Brežice; podnačelnik Volčajnšek Ivan, posestnik in hotelir v Brezini.

Ptuj: načelnik Miha Brenčič, župan in gostilničar v Ptuj; podnačelnik dr. Fran Šalamun, odvetnik v Ptuj.

Prevalje: načelnik Franc Lahovnik, industrijalec in župan v Prevaljah; podnačelnik Viktor Fettich, obratovodja rudnika v Črni.

Konjice: načelnik Rado Jereb, župan in notar v Konjicah; podnačelnik Fr. Hohnjec, župnik v Čadramu.

Šmarje pri Jelšah: načelnik Ivan Stenberger, ekonom v pokoju; podnačelnik Florijan Gajšek, župan v Loki pri Žusmu.

Slovenjgradec: načelnik dr. Alojzij Bratkovič, odvetnik in župan v Slovenjgradu; podnačelnik Serajnik Iv., cestni nadzornik v pokoju.

Ljutomer: načelnik Fric Zemljčič, trgovec in župan v Ljutomeru; podnačelnik Viktor Kukovec, industrijalec v Ljutomeru.

Gornjigrad: načelnik Fran Mermel, posestnik in župan v Gornjem gradu; podnačelnik Anton Kolenc, posestnik v Gornjem gradu.

Murska Sobota: načelnik Josip Benko, župan v Murski Soboti; podnačelnik Anton Koder, notar v Murski Soboti.

Dolnja Lendava: načelnik Josip Neubauer, župan v Dolnji Lendavi; podnačelnik Josip Grča, posestnik v Dol. Lendavi.

Naročnikom!

Nove hišne številke.

V nekaterih občinah so izpremenili hišne številke. Ta izprememba nam je po novem letu napravila veliko neprijetlik. Prejemamo naročnino na stare na slove, hišne številke pa ne soglašajo z

lanskimi. In sedaj ne vemo, ali je stari naročnik dobil novo hišno številko, ali pa je to novi naročnik, ki stanuje v istem kraju, se enako piše, samo na drugi hišni številki je. Zato objavljamo sledeče:

1. Mi bomo pošiljali list vsem dosedanjim naročnikom **na dosedanje hišne številke**. Vseh izprememb ne izvedemo in jih tudi ne moremo takoj izvršiti, če jih tudi izvedemo. Povejte to svojim pismonošem!

2. **Stari naročniki**, to so oni, ki so tudi v preteklem letu imeli »Slovenski Gospod.« naročen, napišite pri svojih položnicah na srednji del: star. — Ako se je izpremenila hišna številka, napišite pri svojem naslovu na položnici najprej novo hišno številko, v oklepaju pa prejšnjo hišno številko.

3. **Novi naročniki** napišite na srednji del položnice besedico: nov. Ako po 1 tednu naročila ne prejmete lista, nam takoj sporočite, ker se zaradi enakih imen naročnikov pri izpremembah hišnih številk lahko zgodi, da se je naročnina vknjižila drugemu. **To vaše spo-**

ročilo je poštine prosto. Napišite samo ta le naslov: Reklamacija. Slovenski Gospodar, Maribor, Koroška c. 5. Naročenega lista še nisem prejel. Sem nov naročnik. Moj natančen naslov je:

Če ne moreš sedaj naročnine plačati, pa hočeš »Slovenski Gospodar« obdržati tudi v prihodnjem letu, napiši eno dopisnico tako le: Naslov: »Slovenski Gospodar«, Maribor, Koroška cesta 5. Na drugi strani pa: Prosim, da bi potrpehli za naročnino. Plačam jo do ... (tu napišite, do kdaj). Moj natančen naslov je: ...

Če nimaš položnice,

dobiš na vsaki pošti novo položnico, ki stane 25 para. Čekovna številka našega »Slovenskega Gospodarja« je: 10.603. Vsaka pošta vam mora pokazati, kako se to napiše, ako bi sami tega ne znali.

Naročnina za »Slovenski Gospodar« znaša letno 32 Din, polletno 16 Din, in četrtletno 9 Din.

Naročajte celoletno!

Uradno ugotovljena naklada „Slov. Gospodarja“

Ker so nekateri nam nenaklonjeni krogi razširjali napačne številke, koliko se »Slovenskega Gospodarja« tiska, smo dali naklado uradno ugotoviti. Notar gospod dr. Bartol je izvršil dne 30. decembra 1930 ugotovitev,

da se tiska »Slovenskega Gospodarja«

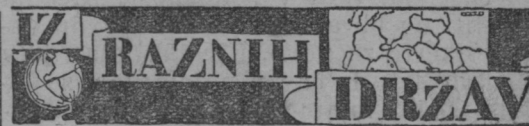
26.100 izvodov.

Zapisnik te ugotovitve objavljamo dobesedno na 12. strani današnjega lista, ga lista.

Prijatelji »Slovenskega Gospodarja« — ta visoka številka je vaše delo! Vi ste agitirali in nam pomagali vedno bolj širiti našega »Slovenskega Gospodarja«. Ta številka pa še ni naš končni cilj. Tudi vi gotovo želite, da bi bila še večja. Zato bomo vstrajali vsi v delu za »Slovenskega Gospodarja«!

Graf Karoly, madžarski zunanji minister.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Napoved spremembe vlade na Bolgarskem. Na Bolgarskem je došlo po prizadevanju kralja Borisa do sporazuma med vlado ter opozicijo. Na podlagi tega sporazuma bo sestavljena široka koalicijska vlada, ki bo izvedla volitve v marcu in utrdila državo v gospodarskem in političnem ozirju. — Parlament bo razpuščen 27. januarja.

Povečanje opozicije na Madžarskem. Stranka malih gospodarjev s 30 poslanci, ki je dozdej podpirala vlado, bo prešla v opozicijo.

Nemci in zasedanje Društva narodov Angleški zunanji minister Henderson

je ugodil želji nemškega zunanjega ministra dr. Curtiusa, da medsebojno zamenjata predsedstvo pri januarskem zasedanju Sveta Društva narodov. Dr. Curtius bo prevzel predsedstvo šele na majskem zasedanju, ker ni hotel nastopiti pri razpravi o nemški pritožbi proti poljski strahovladni pri zadnjih volitvah napram nemški manjšini kot predsednik Sveta in ob enem kot tožitelj.

Nemci grozijo. Voditelj nemških nacionalistov Hittler je napovedal, da bo leto 1931 za nemški narod borbeno leto, za katero bo treba nabrusiti meče. Zadnje parlamentarne volitve na Poljskem izrabljajo Nemci, da hujskajo proti Poljski in pritiskajo na vlado, naj zahteva popravo vzhodne meje, osebno pa odpravo poljskega koridorja (ozemna zveza Poljske z morjem).

Nesoglasja na indijskih posvetovanjih. Indijska posvetovanja v Londonu še nikakor niso zaključena. Glavna težkoča teh posvetovanj je spor med muslimani in hindujci. Muslimani zahtevajo posebne volilne okraje, dočim so hindujci za enotna volilna okrožja. Angleška vlada se trudi, da bi pomirila obe stranki v korist celokupne Indije.

Revolucija v osrednji Ameriki. Iz Paname se poroča, da je v noči od četrtka na petek skupina mladih revolucionarjev pod vodstvom panamskega odvetnika dr. Harmodio Ariasa strmoglavila vlado predsednika Arosemena. Prišlo je do bitke, v kateri so revolucionarji imeli 8 mrtvih in zavzeli predsednikovo palačo ter poslopje glavne policije, ki v državi Panama nadomestuje vojaštvo. Izklicali so vlado pod predsedstvom dr. Ariasa. Ameriška vlada je poslala tovorni avtomobil z ameriškimi vojaki kanalske cone, da varujejo ameriško poslaništvo. Pričakuje se nadaljnjih nastopov čet.

Odmevi iz kmetiskih vrst.

zernik Boltek, kmet v Št. Ilju pri Velenju.)

Kadar listje porumeni in odpada, vem, da se nam približuje zima in da tudi leto kmalu zatone v preteklost. Nekako sam od sebe začne človek razmišljati; misli mu silijo nazaj v minule čase, pa tudi v bodočnost: začenja misliti na obračun za staro leto in delati načrte za novo. Kmetški stan je v drugih letnih časih preobložen z delom, sedaj imamo pa že malo več časa, da premišljujemo, kaj nam je dobrega ali slabega prineslo tekoče leto in kako še bo kaj v bodočnosti. Nič vselega ni bilo za naš stan. Težka gospodarska kriza, ki je pač svetovna, je obiskala tudi nas kmetovalce in nas našla nepripravljene. Zato z veliko skrbjo zremo v bodočnost. Kam torej plovemo, se vprašamo, ali na viharo morje, ali v pristanišče? Hočemo k obrežju, hočemo na trdna tla, ki se ne majejo. To pa lahko dosežemo, saj smo dobili pomoč. V stiskah in težavah, ki bremenijo naš stan, nas je obiskal neustrašen prijatelj — krmilar, ki nas hoče iz viharnega morja negotovosti privedi na obal, k mirnemu življenju.

In kedo je ta naš prijatelj — krmilar? To je naša Kmetška zveza, naša strokovna in stanovska organizacija. Razumeti hočemo in tudi moramo, dragi stanovski tovariši, da bomo le preko močne in složne organizacije, ki se opira na katoliška načela, uveljavili svoj vpliv in enakopravnost z drugimi stanovi. Naš kmetški narod se hoče z jekleno voljo in vztrajnostjo okleniti krmilarja in veslarjev, da ne utone na razburkanem morju razrednega stanovskega boja. Dobro se namreč zavedamo, da prevelika stanovska nasprotstva in nestrpnost ne reši in ne ublaži naših razmer. Naš slovenski kmetški stan si želi mirnega sožitja z drugimi stanovi. Nočemo razdirati, temveč zidati hočemo in sicer močno in silno domovino, našo Jugoslavijo. In največ ji in zato neprecenljivi zaklad za državo je zadovoljnost naroda. Preko naših pokrajin in po naših domovih je zavela misel potrebe složnega dela za zboljšanje naših razmer. In tukaj naj bodi za vzgled Svetopolkova oporoka. Na delo torej, sotrpini, tovariši in prijatelji naši, ker le po storjenem delu je počitek slahek! Naš kmetški narod je spoznal prijatelje svoje, prišel je do pravega spoznanja, »svita se« mu, pa ne samo tam nekje na Pohorju in ne v nekem namišljenem »naprednem« smislu, temveč širom slovenskih dolin in gora zora vstaja, dan se dela. Na plan, tovariši, sodelavci! Tudi pri nas »se dani«, zato hočemo čuvati našo dedščino, naše bisere. Vsiljevali so se in se še vsiljujejo, ki hočejo kmetški stan izkoriščati. Delajo se naše prijatelje, hočejo nas pa razdvajati. Pregovor pa pravi: Kjer se prepirata dva, — tretji dobiček ima! — Mi pa, zvesti sinovi naše Jugoslavije, hočemo mirno življenje ob naših ognjiščih, v domači hiši. Zato odločno odklanjamo one, ki z neko laži-naprednostjo in laži-prosvitljenostjo hočejo razdor med brati. Radi bi ti ljudje, da bi se pričelo »svitati«. Ali bi si tudi radi pri tem »svitu« razdelili po svoje dedščino, ki so nam jo oskrbeli naši predniki, naši vzorniki Slomšek, Krek in nebrojni naši prosvetni delavci med kmetiskim ljudstvom? Izgledalo bi ravno tako kakor če bi volk pastiroval ovcam. Načrt bi si barantijo po svoje. Vprašam: kje pa je bila takrat tista »naprednost« in tista »prosvitljenost«, ko je blagopokojni Slomšek oral ledino, pripravljaj pot slovenski knjigi v naše domove? In ko je Krek organiziral naše slovensko združništvo in obvaroval s tem kmetški in delavski stan pred izkoriščanjem raznih tujih in domačih neprijateljev? In ko je naša od raznih ljudi in časopisov toliko oklevetana slovenska duhovščina ustanavljala šole, učila tam našo domačo besedo in pisavo? Takrat je vel tam od severa mrzel veter, ki bi bil kmalu oledenil naša slovenska naselja in odtužil materini govoriči naše lepe slovenske vasi. V tisti veliki nevarnosti so stopili na plan pravi prijatelji naši — sinovi naših domov, naša slovenska duhovščina in ramo ob rami s slovenskim katoliškim izobraženstvom, ki je tudi v globini svojih src ljubilo svoj narod, so ustavili mrzli severni val s

tem, da so ustanavljali izobraževalna društva, kmetске posojilnice in razne druge koristne ustanove. In sicer ustanavljali ne iz dobičkaželjnosti, ampak polni nesebične ljubezni in sočutja do trpečega kmetškega ljudstva. In če so to vršili v smislu narodnih in katoliških načel, da so tako ohranili ljudstvu njegovo dedščino: slovensko besedo in slovensko zemljo, ali je to »demagoštvo«, ki ga tako radi očitajo nekateri po imenu napredni listi z zavitim besedami našim soborcem? In majniška deklaracija, ta veličastni spomenik jugoslovanske misli, ki je našla toliko navdušenega odmeva ravno v kmetških domovih in ki je užgala tisto veliko hrepenenje med nami, hrepenenje po skupnem življenju z dragimi brati na jugu pod svobodnim solncem! In ali ni našla tega odmeva ravno zato, ker so to misel sejali in za njo delovali v prvi vrsti slovenski duhovniki in katoliški izobraženci? Ali je mar to tisto »temno ozračje«, o kojem se piše po nekaterih listih? Zato pa še tembolj uvidimo, kako potrebno nam je složno delo za razmah naše misli, delo za Kmetško zvezo, slonečo na katoliških načelih in zvesto jugoslovanskim vzorom. Veselo si podajmo roke, tovariši, poprimite za vesla veslarji, zaveslajte k varnemu obrežju! To našo lepo slovensko zemljo, ki so jo preorali in obsejali z zdravim, klenim zrnem M. Slomšek, Krek in nebrojni drugi naši vzorniki, hočemo čuvati, da se brazde razorane ne zaplevelijo. Zvest hoče biti naš kmetški rod praporom, ki se belijo in svetijo po naših gorah in dolinah. To je naša dedščina, to so naši biseri, ta naša rodna gruda, orošena z znojem in trpljenjem naših prednikov, posejana s cerkvami in društvenimi domovi, ki nas pozdravljajo in kličejo k sebi kot očesca nedolžnih otrok! Da, to so naši vzori!

Novo leto v vseh letnih časih.

Ako mi obhajamo 1. januarja pričetek novega leta, mislimo, da računajo po istem ključu novo leto na celem svetu. Naša baš kar omenjena domneva ni pravilna, ker slavijo novo leto razni narodi na zemeljski obli v vseh letnih časih.

V Indiji, kjer se ne drži kmetški narod koledarja, določajo začetek leta po starodavnem verskem običaju — po stanju del na polju. Radi tega imajo Indijci po parkrat novo leto in en tak novoletni dan pade na 12. januar. Na Kitajskem slavijo »praznik novega leta ali praznik zmage prave vere nad krivoverstvom«, ako se nahaja solnce na 15. stopinji povodnega moža in je polna luna, kar se zgodi navadno meseca februarja.

Tibetanci imajo »kraljevo novo leto« februarja.

V marcu se vrši zopetna novoletna proslava med Indijci.

Dne 21. marca, ko pričanja spomlad, imajo novo leto Perzijanci.

Aprila je v Indiji obče novo leto.

V Siamu pričenjajo novo leto dne 1. aprila, priprosti narod pozna isto slavo teden pozneje, ko obhaja istočasno rojstni dan Bude.

Sredi poletja, navadno julija, imajo novo leto mohamedanci v afriškem Maroku.

Prvi september prinese novo leto Parzom v Indiji krog Bombaja.

Na nizozemskem otočju prebivajoči Malajci v Indijskem morju imajo novo leto oktobra.

Oktobra računajo novo leto indijski trgovci in obhajajo istočasno praznik boginje sreče, ki velja za pokroviteljico trgovine.

★

Letošnji novemašniki: Bejek Janez iz Murske Sobote, Kordež Zdravko iz Prevalj v Mežiški dolini, Lupše Martin iz Pilštanja, Močivnik Matej iz Mežice, Paluc Ignacij od Sv. Antona v Slov. gor., Petan Janko iz Sromelj, Poteko Pankracij iz Griž pri Celju, Sem Jakob iz Ljubnega, Štukovnik F. od Sv. Martina pri Šaleku, Vahčič Rudolf iz Vidma ob Savi, Veselič Franc od Sv. Marka niže Ptuja, Vrabar Jakob od Sv. Katarine na Kapli. — Poleg naštetih gojencev mariborskega duh. semenišča bo skoraj istočasno prejel v Innsbrucku višje redove lavantinski gojenec v zavodu sv. Kanizija (Canisianum) v Innsbrucku dr. phil. Anton Terstenjak, ki nadaljuje svoje bogoslovne študije na innsbruškem vseučilišču.

Socialni demokratje proti Slovenem. Socialna demokracija z besedami poudarja, da je internacionalna, da se nič ne briga za narodnostne spore, marveč da je na strani slabih in krivico trpečih. Na Koroškem pa je zopet pokazala, kako izgleda njena mednarodnost v dejanjih. V koroškem deželnem zboru je namreč socialna demokracija se zvezala z najbolj zagrizenimi nemškimi nacionalci in nemškutarji ter je slovenska deželna poslanca vrgla iz vseh odborov deželnega zbora. V svojih listih socialni demokratje kričijo zoper liberalno meščanstvo in ne prestando vreščijo po razrednem boju. V koroškem deželnem zboru pa hodijo roko v roko s tistimi, proti katerim hujskajo nepoučene in zapeljane svoje pristaše. Socialna demokracija je to, kar je prej bila: zagrizena nemškutarija.

Detektiva ubil. Na Novega leta dan popoldne je ubil v Zagrebu s sekiro trgovski pomočnik Radomir Ilič detektiva Josipa Štepeka, ki zapušča ženo in enega nepreskrbljenega otroka.

Silni viharji na morju — posledica izbruha podmorskega ognjenika. Zadnji dan minulega leta so povzročili viharji, ki so divjali nad Atlantskim Oceanom, ogromno škodo. Viharji so bili vzvalovanje morja, katerega je povzročil podmorski vulkanični potres. Pojav podmorskega potresa je razburil vse obrežno prebivalstvo zapadne

Avstralije in čilenske obali v Južni Ameriki. Podmorski potres je povzročil pogin milijard in milijard rib. — Splošno mnenje je, da se je odprl na sredini Pacifiškega Oceana podmorski ognjenik.

Program največjega nemškega letala. Kakor smo že večkrat povdarjali v našem listu, so Nemci mojstri v grajenju velikih potniških letal. Največje nemško potniško letalo s 6 propelerji na vrhu je hotelo letos na jesen obiskati iz Evrope Ameriko. Polet je bil mišljen kot reklama, a se je ponesrečil. V Lisaboni na Portugalskem so na »Do X« zgoreli vsi nekovinasti deli. Letalo sedaj popravljajo in njegov kapitan Christiansen je izjavil te dni, da bodo popravila dogotovljena 15. januarja in aeroplan pripravljen za polet preko Atlantskega Oceana 20. januarja. Po kapitanovi napovedi bo program »Do X« za prekoceanski polet sledeči: Aeroplan (pravzaprav hidroplan za odlet in pristane na morju), bo odletel iz glavnega mesta Portugalske Lisabone na Kanarske otoke in od tam kaj na Kap Verdinsko otočje. Nato bo šla pot preko otoka Fernando Noronha v Natal v Braziliji, od tam v presledkih ob morski obali čez Bahijo do mesta Rio de Janeiro in nazaj v Natal. Iz Natala bodo leteli v Havanno, kjer je marca že precej solnce in od tamkaj bodo sledili nekateri poleti na najlepši severnoameriški polotok Florida, na zapadno Virginijo in v Mehikanski zaliv. Ko se bode dvignil toplomer v New Yorku, bo obiskalo letalo Severno Ameriko ter pristalo tamkaj v najbolj znamenitih mestih, ki ležijo ob morski obali. Iz Amerike hočejo obiskati letalci še Japonsko. Nemci upajo od tega poleta, da bodo prejeli od Amerikancev in Japoncev več naročil za zgradbo potniških letal kakor je njihov orjak »Do X«.

Največja loterija na svetu je na Španskem. Žrebanje omenjene loterije je vsako leto tri dni pred Božičem, ko izžrebajo 4 glavne dobitke. Četrto veliko srečko v iznosu 20 milijonov Din je zadel letos letalski major Franco, ki je moral pobegniti iz Španije radi zadnjega ponesrečenega republikanskega prevrata. Pravi glavni dobitek v iznosu 15 milijonov španskih pezet je odpadel v manjših delih na mesto Valencia ter osrečil za božične praznike 5000 revnih delavcev. 200 starčkov in stark iz uboge sirotišnice je zbiralo z največjo težavo že skozi več let prispevke, da se je lahko udeležilo letos loterijskega igranja. Siromaki iz sirotišnice so zadelo letos drugo največjo srečko v iznosu 10 milijonov pezet. Vsak igralec poseda danes 50.000 pezet in je zadostno preskrbljen za celo življenje.

Najbolj visoka družina v Nemčiji. Najvišji člani družine v Nemčiji prebivajo ob reki Reni in se pišejo Nacken. Sin Jožef Nacken je star 22 let in je visok 1.88 m, sin Jakob ima 24 let, višina 2.28 m, mati Lojza je stara 50 let, visoka 1.80 m, oče Viljem je star 50 let, visokost 1.80 m, hčerka Jožefa 26 let, visokost 1.95 m, najmlajši sin Viljem 16 let, je visok 1.99 m in je še v polni rasti.

Največji ženski klobuk na svetu. — Največji ženski klobuk nosi v Londonu gospodična Jesse Matthews. Krasni klobuk je visok 15 čevljev, v obsegu pa meri 25 čevljev in je napravljen iz 150 pavovih peres. Klobuk tehta 5 kg in je zavarovan za 20.000 dolarjev.

Iz hrepenenja po poklicu zagrešila rop. Te dni se je doigral na pošti v Brodeku pri Olomucu na Čehoslovaškem izredno drzen roparski napad. Poštno uradnico je napadel mladenič v trenutku, ko je hotela spustiti v poštni zavoj 43.000 čeških kron. Ropar je pognal poštarico v oči papirke, jo sunil v prsa, pograbil zavoj in pobegnil. Nekateri od mimoidočih so se spustili za drznežem, ki je spodrsnil na oledeni ulici in padel. Zgrabili so ga ter ga odvedli na žandarmerijo. Pri telesni preiskavi so orožniki odkrili, da je tolovaj mlado dekle, hčerka bogatega hotelirja iz Prerave. Dekle je priznalo zločin in izpovedalo, da se je polastila denarja radi tega, ker je nameravala odpotovati v Berlin, da bi se tamkaj izvežbala za filmsko igralko. Njen oče ni maral nič znati o tem poklicu in jej seve tudi ni dal denarja za pot. Preiskovalnemu sodniku je roparica izpovedala, da se ne kesa tega zločina. Sedaj bode postala znana ter slavna in bo igrala po prestani kazni tolovajske prizore iz lastne izkušnje.

Tigri razirgali krotilca. V bližini mesta Toulon na Francoskem se je zgodil te dni ta le redek slučaj: Krotilec divjih zveri je stopil kakor običajno zjutraj v kletko, v kateri je bilo 6 indijskih tigrov in katere je hotel naučiti raznih spretnosti. Naenkrat se je zapodil vanj eden od tigrov in mu je razbil s čapo zobovje. Nato je napadlo krotilca še ostalih 5 zveri, ki so svojega učitelja tako razčesale s kremplji, da je podlegel poškodbam.

Zagonetka izginulega bogatega trgovca. Jurij Davis je posedal v Londonu veliko usnjarno. Bil je srečno poročen in oče dveh sinov. Povrh je še bil spoštovan ter iskan trgovec, ki je živel v urejenih razmerah. Nekega dne je naročil svojemu nastavljenču, naj obvesti ženo, da ne bo ta dan obedoval v krogu družine, je namreč trgovsko zadržan. Nato je Davis zapustil pisarno svoje trgovine. Ker je izostal celi večer ter noč, ga je jvila žena policiji kot pogrešanega. Policijska poizvedovanja so ostala brezuspešna, trgovec je zginil brez vsake sledi. Na zločin v tem slučaju ni bilo misliti. Davis je hranil pri sebi v listnici le male svote denarja in ni imel sovražnikov, ki bi mu bili stregli po življenju. Pripravljen pobeg je bil izključen, saj so bile njegove družinske in trgovske razmere v najlepšem redu. Žena in prijatelji izginulega so bili pred zagonetko. Še le po preteku pol leta je prejela londonska policija obvestilo, da leži v — bolnici mesta Montreal v Kanadi bolnik, ki bo istoveten z izginulim trgovcem Davisom iz Londona. Bolnik sam je pa v brezupnem položaju duševne zmedenosti. Brzobjavno obveščena družina Davis je poslala enega svojcev, ki bi naj razrešil uganko na licu mesta v kanadski bolnici. Po dolgotrajnem izpraševanju so izvlekli iz oslabelega

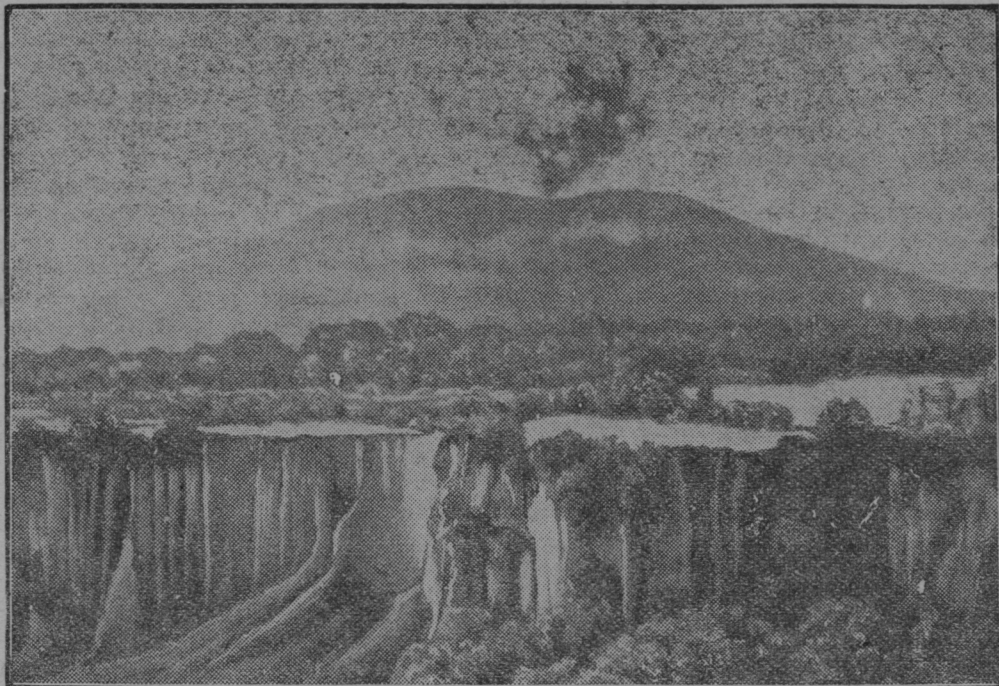
bolnika toliko, da je stopil pred pol letom v Londonu na Piccadilly trgu v avto. Kar se je zgodilo pozneje z njim in kako se je zgubil preko morja v Kano, o tem mu je zabrisan vsak spomin.

Po 50 letih postal slaven radi slike iz mladosti. Na pragu starostne dobe je umrl v Londonu znani slikar Greaves. Bil je sin ladijskega tesarja iz Chelsea in je začel svoj slikarski talent preizkušati na ta način, da je slikal razne podobe na čolne, katere je gradil njegov oče. Imel je srečo, da so vzbudile njegove slikarije lepega dne pozornost znamenitega slikarja Wistlerja. Spoznal je dečkovo nadarjenost in je skrbel za njegovo nadaljno izobrazbo. Dolgo časa so ostala Greavesova dela neopažena. Slikar je živel v slabih razmerah in je bil prisiljen, da je prodajal svoje slike po prav nizki ceni starinarjem. Leta 1919, ko je bil že star 50 let, se mu je nasmehnila sreča. Preko noči je postal slaven radi slike, katero je napravil, ko je bil star 16 let. Slika predstavlja most v Hammer-smithu ob priliki tekme s čolni.

Tudi tollovaji morajo plačevati davke. Franc Nitti, finančni tajnik znane kralja čikaških banditov Al Caponeja, ni imel neprav, ko se je med razpravo, v kateri se je zagovarjal radi odtegnitve obdavčenju v znesku 160 tisoč dolarjev, začudil, da zahteva vlada Zedinjenih držav plačevanje davka od prepovedanih iger in alkoholnega tihotapstva. Kljub začudenju in ugovoru so ga obsodili v Čikagi na 18 mesecev ječe in 10.000 dolarjev denarne globe. Nitti je tretji član Caponejeve bande, ki je bil obsojen na podlagi zakona za plačevanje dohodnine in — petdeseti, ki je moral v zapor kljub temu, da so se zavzemali zanj razni podkupljeni politiki. Med obravnavo so priromale na svetlo posameznosti glede ogromnih dobičkov, katere imajo ameriški banditi od raznih zločinov. Tako je imel Ralf Capone, brat kralja zločincev, tekmo 5 let od oblasti dokazanih 2 milijona dolarjev dohodkov. Baš sedaj so ga obsodili na 3 leta ječe in na 10.000 dolarjev, ker se je odtegnil plačilu davka od 300.000 dolarjev. Caponejev poslovodja Jakob Guzik je tudi obtožen, da se ni odzval plačilu davka od 220.000 dolarjev, a je sicer imel čistega dobička v prav kratkem času dober milijon dolarjev.

Prvi kitajski zvočni film. »Pojoča lotosova cvetlica« se imenuje prvi na Kitajskem izdelani zvočni film, katerega bodo proizvajali takoj po novem letu.

Iz življenja orjaških želv. Največje, orjaške želve živijo v morju ob Avstraliji in njej sosednih otokih. Na suho se prikažejo le samice in to ob času, ko ležejo jajca. Izberejo si neobljudene morske obale in popolnoma zapuščene otoke. Zgodaj zjutraj se prikažejo v velikih množinah iz morja, se podajo na suho in iščejo med peskom ugodne prostore. Ko je izbran prostor, izkopljejo luknje, v te ležejo jajca, gnezdo skrbno zagrnejo s peskom ter prepustijo izvalitev mladičev uplivu solčnih žarkov. Ko so jajca zakopana, čakajo na večerni mrak in pod okriljem tega se izgubijo zopet v morske globočine.

Izbruh ognjenika Merapi na Javi, ki je zahteval 1000 smrtnih žrtev.

Komaj se odkopajo mladiči iz jajčje lupine, že razbrskajo tudi odejo — pesek in odbrzijo v morje. Kraje valjenj želv opazujejo lovci, ker sta meso in jajca za domačine in Evropejce iskana slaščica. Ogromne množine želv polovijo na povratku od gnezda v morje. Želva je tako velika ter močna, da nese z lahkoto v teku človeka. Lovci bežečo žival pričaka, jo zajaše in med begom zakolje. Avstralski domačini pa z vnemo iščejo želvina gnezda, iz katerih izkopavajo jajca in se gostijo z njimi.

Past za živali iz ledene dobe. Asfaltno jezero La Brea pri Los Angeles v Združenih državah Severne Amerike je bilo v prazgodovinski ledeni dobi past, v katero se je ujelo toliko živali, ker se niso mogle več rešiti iz goste tekočine. Raziskovalci so potegnili iz jezera 4100 ptičev, med temi 2500 po dnevu letajočih roparskih ptic, 400 sov 880 orlov, 500 komadov izumrle vrste puranov, a zelo malo vodnih ptic.

Dijaška kuhinja v Mariboru je prejela v tekočem šolskem letu naslednje podpore: Zacherl Franjo, učitelj v Ljutomeru, 50 Din; Smerdel Josip, knjigovez, 150 Din; Okrajna hranilnica Slovenjgradec 200 Din; Zlata Brišnik, trgovka, 50 Din; Karl Kreft zbral v veseli družbi v Biserjanah 130 Din; dr. Irgolič, poravnina 200 Din; učitelj Korošak, Sv. Jurij, zbral na gostiji 110 Din; Ratej Franc, Prevalje, 100 Din; pekarna Mislej 200 Din; župnik Franc Ogrizek 30 Din; Hlade Mihael, posestnik, Sv. Jurij, 200 Din; uprava »Slovenskega Gospodarja« 50 Din; župan Klemenčič, Ivanjci, zbral na pogrebu Terezije Trstenjak 112.75 Din; pisarna dr. Rapotec in dr. Rosina 300 Din; veletrgovca Miloš Oset, v spomin pok. gospe Kartinove 100 Din; Alojzij Cilenšek, župnik, Poljčane, 200 Din; Ivan Jurko, župnik, Stari trg, 200 Din; Janez Šterbak, minorit na Dunaju, 100 Din; vikar Munda Vinko 100 Din; katehet Šparl Avgust 100 Din; katehet Petelinšek Martin 100 Din; Josip Weixl, dekan, Križevci, darove Mohorjanov 100 Din; Žebot Franjo na 70letnici ministra v pokoju gospoda Roškarja zbral 620 Din; Filip Gasparin, profesor, 100 Din; Franc Skok, profesor, 20 Din; profesor dr. Janko Kotnik 30 Din; profesor E. Trstenjak, župnika, Sv. Jurij, zbral ob posvečenju Haričeve hiše na Jedlovniku 200 Din. Vsem darovalcem iskren: Bog plati!

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabostih, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok. Poizkusi na univerzitetnih klinikah so dokazali, so alkoholiki, ki so trpeli na želodčnem katarju, v kratkem času zopet dobili veselje do jedi z uporabo staropreizkušene »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Tako se varčuje! Ni treba kupovati prena-glo, a posebno ne ure, ker nas tudi najcenejša ura drago stane, če se mora večno popravljati. Najbolj se varčuje, če se ne kupuje samo poceni, ampak tudi dobro. Zato Vam zopet ponavljamo, zahtevajte novi letni cennik z že tisoč slikami od tovarniške hiše ur H. Suttner v Ljubljani št. 992, dobite ga popolnoma brezplačno. V njemu najdete žepne ure že za 44 Din, ure-zapestnice za 98 Din, budilnike za 49 Din, kakor tudi razno zlatnino in srebrnino, vse takorekoč po originalnih tovarniških cenah.

Resen opomin, ki nas spominja, da je že skrajni čas, tudi za zdravje kaj ukreniti, so — bolečine. Nešteto ljudi muči revmatizem, trganje v sklepih, živčne bolečine, trganje, zbadanje, glavobol, zobobol itd., drugi trpijo od slabosti in drugih obolenj, ali vendar imamo tudi veliko število takih ljudi, kateri so se znali vseh teh muk obvarovati. Že čez 34 let v mnogih krajih držijo stalno v hiši Fellerjev bolečine ublažavajoči Elsafluid ter se vedno iznova vesele njegovemu zanesljivemu delu. V lekarnah in sorodnih trgovinah se dobiva Fellerjev Elsafluid v poskusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnih steklenicah po 9 Din, ali pa v velikih steklenicah po 26 Din. Poštni paket z 9 poskusnimi ali 6 dvojnimi, ali 2 velikimi steklenicami pošilja za 62 Din brez vseh daljnih stroškov Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

Kje je letos koledar »Slovenskega Gospodarja«? Dobili smo nekaj vprašanj glede tega, Odgovarjamo: Dozdaj je »Slovenski Gospodar« priložil že dva koledarja: od Zadružne zveze žepni koledar in od Alga stenski koledar. In tretjega, najboljšega, pa še dobijo. To bo koledar »Slovenskega Gospodarja«, na katerem bo objava Spodnještajerske ljudske posozilnice v Mariboru. Ta koledar bo na platno in ga boste lah-

ko imeli na steni, bo pa tudi zelo prikladen za žep. Ta koledar bo priložen dne 21. januarja tega leta.

★

Kako je prišel krompir do nas.

Okoli leta 1743 je vladala v Srednji Evropi velika lakota. Nekemu mestecu, kjer je bil glad najbolj občuten, je kralj poslal dar, ki je bil tedaj v deželi popolnoma neznan. Velik tovorni voz, poln krompirja, je dospel na trg sredi mesteca in občinski sluge so razglasili, naj se vsi posestniki vrtov javijo določenega dne na občinskem uradu; kralj jim je namenil posebno dobroto.

Občinski svetovalci so pokazali zbrani množici novi sad, kakršnega dotlej še ni videl nihče. Prečitali so ljudem tudi obsežno navodilo, kako je treba krompir saditi, ga oskrbovati, kako kuhati in pripravljati. V tistem vrvežu ni nihče prav pazil na to, kar so čitali. Ljudje so toliko hvalisani krompir začudeno jemali v roke, vohali so, poskušali in lizali. Sosed je ponujal sosedu. Vsi so zmajevali z glavami. Prelomili so krompir in ga vrgli psom. A ti so ga malo povohali in zopet pustili. S tem je bila sodba gotova. »Tele stvarik, so rekli ljudje, »nimajo vonja, ne okusa in niti psi jih ne marajo. Kaj je nam z njimi pomagano?« Splošno so mislili, da rase tak sad na drevju, s katerega ga je treba stresti, ko dozori.

Kraljev dar so torej porazdelili med posestnike vrtov. Skoro nihče ni razumel navodila, kako bi bilo treba krompir gojiti. Kdor torej ni dobljenega krompirja v svoje razočaranje vrgel na smetišče, je pač pri sajenju postopal kolikor mogoče narobe. Nekateri ljudje so vtaknili krompir tuintam v zemljo, pa se niso dalje zanj brigali. Drugi so mislili, da bo bolje, če spravijo ves krompir na kup ter ga samo malo pokrijejo z zemljo.

Občinski svetovalci so tudi izvedeli, da je mnogo ljudi kar zavrglo, ne da bi ga sploh bili spravili v zemljo. Zato so morali občinski sluge v poletnih mesecih hoditi po vrtovih in vsakdo je bil kaznovan, ki se ni hotel pečati z novim sadom. To je bilo zopet zabavljajna in vrišča, in krompirju ni baš naklonilo mnogo prijateljev.

Drugo leto je kralj ponovil svojo pošiljatev. Ali sedaj so postopali bolj pametno. Kralj je bil poslal vrtnarja, ki je natančno vedel, kako je treba ravnati s krompirjem in ta je ljudi učil pri praktičnem delu. Tako je prišel krompir do veljave in je od tiste dobe preprečil, da bi se bila lakota tako na splošno in močno razširila.

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Celju je dne 28. decembra na svojem rednem letnem občnem zboru soglasno sklenila, da se glasila »Sadjar in vrtnar« še nadalje izdaja

kot samostojno glasilo, ker je list tako za prosep sadjarstva in vrtnarstva, kakor tudi za obstoj sadjarskih društev neobhodno potreben.

Kmetijska podružnica Sv. Krištof pri Laškem. Vsem posestnikom iz občine Sv. Krištof se naznanja, da znaša članarina za Kmetijsko podružnico za leto 1931 še vedno 20 Din kot dosedaj, ker plača razliko za vsakega člana podružnica iz lastnih sredstev. Člani bodo imeli sledeče ugodnosti: 1. Vsak član dobi brezplačno eno jablano prve vrste, vrednost 15 Din. 2. Dobival bo vsak povečanega »Kmetovalca«. 3. Dobi vsak član podporo za slučaj poginule živine ali svinje, glasom pravilnika. 4. Dobavljal se bode umetni gnoj po znižani ceni. 5. Svinje se bodo cepile dvakrat na leto po polovični ceni itd. Podružnica poziva vse posestnike iz občine Sv. Krištof, da pristopijo kot člani k podružnici že iz lastnih interesov, ker ugodnosti, ki se sedaj nudijo, člani do sedaj še niso bili deležni. Kdor hoče biti član podružnice, se naj prijavi in plača članarino po 20 Din vsaj do 15. januarja 1931 pri enem izmed sledečih zaupnikov: Goter Fr., Tremerje; Zupan Jožef, Debro; Senica Franc, Malič; Kajtna Jože, Slivno; Juteršek Matevž in Jančič Ludvik, Spodnja Rečica; Šergan N. in Lah Franc, Zgornja Rečica; Kurnik Blaž, Govce; Koblič Alojz, Kuretno; Trbovc Jožef, Sv. Krištof; Kačič Luka, Strmca; Kapla Jože, Trnovo; Knez Janez, Sevice; Dernovšek Fran, Sv. Marjeta; Senica Ivan, Sv. Marjeta; Privšek Ivan, Ogeče; Selič Anton, Jesenoravno; Grešak Rudolf, Brezno; Povše Martin, Belovo; Knez Martin, Sv. Jedert in Šunter Franc, Trnov hrib. — Odbor Kmetijske podružnice Sv. Krištof.

Koliko dobi kmet za svoje pridelke od prodajnih cen. Danska je, kakor že znano, dežela, v kateri je kmetijsko združništvo najbolj razvito, zlasti še združništvo za prodajo kmetijskih pridelkov. V Zedinjenih državah Sev. Amerike pa je združništvo med kmetovalci še prav malo razširjeno. Iz tega razloga je zelo zanimivo primerjati, koliko dobi kmetovalec od detajlnih prodajnih cen na Danskem in koliko v Zedinjenih državah Severne Amerike, oziroma koliko se prime posredovalcev med producenti in konsumenti.

V Zedinjenih državah dobi kmetovalec od prodajnih cen, ki jih plača konsument: 30% nadrobne prodajne cene za zelenjavo, krmila, sadeže in blago, ki se rado skvari, 40% za mleko, 45% za perutnino, 55% za živino, 69% za jajca, 75% za maslo. Na Danskem dobi kmetovalci: 90% nadrobne prodajne cene za maslo, ki se prodaja doma na Danskem, 85% za maslo, ki se prodaja na Angleškem, 70% za svinjsko meso, ki se prodaja doma, 73% za svinjsko meso, ki se prodaja na Angleškem, 78% za jajca, ki se prodajajo na Danskem, 68% za jajca, ki se prodajajo na Angleškem. Kakor se vidi, je razlika zelo velika. Da prodajajo danski kmetje tako ugodno, je pripisovati okolnosti, da je njihova samopomoč tako razvita in da so znali prodajanje kmetijskih pridelkov obdržati v svoji roki.

Rusko blago na svetovnih tržiščih. Ko je v Rusiji zavladala pred 13 leti boljševiška revolucija, je Rusija izgubila za svetovno gospodarstvo kot izvozna država skoro vsak pomen. Kmetijska produkcija v Rusiji je vsled posledic revolucije tako padla, da je bila krita komaj domača potreba, za izvoz ni ostalo ničesar. Sedaj pa je nastal v tem oziru velik preobrat. Sovjetska Rusija je pričela v veliki množini izvažati žito in les, vse to z namenom, da zanese nered na svetovna tržišča. Pri izvozu se namreč poslužuje dumpinga, to je: prodaja blago po nižjih cenah kot pa so produkcijske. Na ta način seveda druge države s svojimi pridelki ne morejo konkurirati. Velik padec cen žita, ki se je pojavil na ameriških tržiščih, je v veliki meri posledica sovjetskega dumpinga. Ameriški pridelovalci žita svojega blaga ne morejo spraviti več v denar po cenah, ki bi vsaj krile njihove produkcijske stroške. Tudi v svetovni lesni trgovini se opaža konkurenca ruskega lesa. Naša lesna trgovina se nahaja že v krizi in eden izmed vzrokov te krize je huda sovjetska konkurenca. Nekaterе države so že podvzele korake, da popolnoma onemogočijo sovjetsko konkuren-

Vas v Birmi v Indiji, kjer je sedaj ognjišče upora proti Angležem.

co in verjetno je, da se bodo tudi ostale države skušale braniti posledic konkurence z zvišanjem carinskih tarif za rusko blago.

*

Važna gospodarska zborovanja.

V Beogradu sta se vršili dve važni gospodarski seji:

1. Vinska sekcija privilegirane delniške družbe za izvoz je imela sejo glede izvoza vina. Sprejeti so bili posebni sklepi z ozirom na poslednje znižanje trošarine od 1 Din na 80 par. Finančni Minister je sprejel posebno odposlanstvo, ki ga je naprosilo, da se to znižanje ne nanaša tudi na zaključene in plačane kupčije. Iz dravske banovine je bil navzoč član glavnega odbora g. Robert Košar.

2. V trgovinski zbornici je bil izredni občni zbor Glavne zveze vinogradnikov in sadjarjev kraljevine Jugoslavije, ki je razpravljal o novi vinski trošarini in o proračunu za leto 1931 ter o drugih tekočih zadevah. Sprejeti so bili razni predlogi, ki so jih stavili slovenski vinogradniki in ki se bodo predložili merodajnim činiteljem v odobritev, kakor n. pr.:

Dve glavni izvozni zadrugi.

Splošna svetovna gospodarska kriza ima svoj začetek in svoj višek v kmetijski krizi in je v nekaterih panogah uničujoče zadela naše kmetijstvo. Da bo izvoz kmetijskih pridelkov tudi za malo kmetijstvo uspešen, naj se združi v združništvu. Zato prosimo vlado, da nudi našim zadrugam, ki se pečajo z izvozom kmetijskih pridelkov, največjo podporo, posebno glede investicij in potrebne propagande v zunanjem svetu. Važen ventil za izvoz našega blaga je ob severni meji države ležeči Maribor, kjer skrbi izvozna zadruga jugoslovanskih vin — Osrednja štajerska vinarska zadruga in Štajerska sadjarska zadruga za zbiranje in odtok kmetijskega blaga v sosedne države, kot v Avstrijo, Nemčijo, Čehoslovaško, Poljsko, Švico itd. Te zadruge so iz lastnih sredstev in s pomočjo domačega denarnega združništva investirale precejšnje svote za nabavo sodov ter kletarskih potrebščin, kleti in preš, zabojev itd., manjkajo pa jim za nadaljnji razmah in posebno še v propagandne svrhe nadaljna sredstva in zato so nujno potrebne vladne podpore.

Izvozna zadruga jugoslovanskih vin ima n. pr. v bližini Gradca (Nemška Avstrija) lastno, veliko in lepo opremljeno klet, kjer leži sedaj okrog osem vagonov vina iz cele države. Nad 1000 hl vina se je že prodalo.

Osrednja štajerska vinarska zadruga ima v najemu klet, ki drži okrog 3 tisoč hl in bo imela letos okrog 5000 hl prometa z večinoma kmetijskim blagom.

Štajerska sadjarska zadruga

je v letu 1930 izvozila 380 vagonov sadja, večinoma jabolk, 7 vagonov sliv, 15 vagonov tudi iz Srbije. Nabavila si je skoraj 10.000 zabojev: jugoslovanskih

in američanskih. Uporaba zabojev je omogočila boljše sortiranje sadja, in na ta način se je sadje lažje nepoškodovano spravilo od sadjarja v vagone in na inozemski trg. To je še le majhen začetek izboljšanja pri vnovčenju sadja, ni pa še s tem vse doseženo.

Letos je bilo sicer velike povpraševanje po jugoslovanskem sadju. Žal, da še pri nas sadna trgovina ni urejena tako, kakor bi morala biti, kakor to želi inozemski odjemalci. Potrebno je na vsak način, da vlada v dobi sadne sezone v tem oziru vse potrebno ukrene. Na eni strani je potrebno, da izda vlada poseben pravilnik za pospeševanje sadne trgovine, da se vrši nakladalna in izvozna kontrola, da se prepove sadna trgovina nereelnim, nepoklicanim in ne kvalificiranim osebam, ki neizmerno škodujejo dobremu razvoju naše sadne trgovine. Na vsak način je nujno potrebna standardizacija v sadni trgovini: strogo sortiranje po velikosti, sortah in kvalitetah. V ta namen pa je potrebno dobro izšolano, strokovno osebje, ki si ga zadruga poskuša pridobiti, a to pa stane veliko denarja. V ta namen potrebuje zadruga nujno izdatno podporo, ker ona izvršuje to delo ne v lastnem, ampak v javnem interesu države in javnega gospodarstva.

Letos je izvozila zadruga za 13 milijonov Din blaga v inozemstvo in s tem povzročila dotok tuje valute in povišala kupno moč sadjarjev. Na drugi strani pa je započela akcijo za pravilno gnojenje in smoteno pokončevanje sadnih škodljivcev. V tej smeri se mora akcija pridno in splošno nadaljevati, dokler ne bomo dosegli takega uspeha, da bode naše sadje moglo konkurirati vsakemu inozemskemu.

— — —

Te zadruge se vodijo vestno, strokovno in bodo imele najlepšo bodočnost, ako jim vlada ne bo odrekla potrebne pomoči.

Predlog je bil soglasno sprejet in savez bo v tem smislu posredoval pri Izvoznici akcijski družbi glede podpore.

*

Fr. Wernig:

Za izboljšanje marijadvorske živine.

Naša živina je uživala nekoč znan in prav pomemben sloves. Ne samo kot vprežna živina in klavno blago, ampak celo kot plemenska živina. Saj se je marijadvorci upeljalo nekoč — tako so mi pripovedovali — za osveženje krvi celo v Belo krajino. Pa tudi v nekdanji Sp. Štajerski so po uplivu gospodov Jelovškega in inž. Zidanškega prodirali marijadvorci vedno dalje. Kaj je potem ustavilo nadaljnje zmogovito prodiranje te pasme?

Mogoče slaba kakovost, slaba mlečnost? Ne eno in ne drugo, ampak krive so bile le nepovoljne pogoje razmere in pomanjkanje podrobnega dela, katerega je dandanes treba za vsako povzdigo in tudi za ohranitev gotovega kakovostnega plemenskega blaga. Sicer so odlični strokovnjaki mno

go in dobro pridigovali in priporočali ljudstvu, vendar predavanje je takšna posebna stvar.

Ljudje pridejo, poslušajo in se mogoče tudi lepo zahvalijo za lepo predavanje, pa največkrat ne toliko radi stvarnosti izvajanj, kakor radi tega, ker je ta ali oni gospod znal tako — »fejst« povedati. Za doseg uspehov je pa treba predvsem v gospodarsko zastalosti krajih podrobnega in stvarnega dela z ljudstvom in med ljudstvom.

Tudi v slovenjgraškem in dravogradskem političnem okraju obstoja precejšnje število živinorejskih in bikorejskih zadrug. Obstojajo — pa le bolj na papirju. Za vzdrževanje dobrih plemenjakov skrbijo danes lahko občine, za odbiro živine, za povzdigo in izboljšanje živinoreje pa so poklicane delujoče živinorejske zadruge.

Ko sem nedavno prvič razvil svoj načrt dela živinorejske zadruge v Slovenjgradu, sem naletel na precejšnje pomisleke. Vodstvo rodovnika in mlečna kontrola — to se pri nas ne bode obneslo! Če pa dobimo kako podporo, potem pa le upeljimo to novotarijo. Če ne gre, saj lahko zopet opustimo! Kako pa je bilo potrebno vpisovanje živine v rodovnik, o tem smo se prepričali že takoj prvi dan. Eno celo dopoldne smo hodili po hlevih, ocenjevali in zapisovali gg. Lobe, Schöndorfer in jaz in zapisali smo — celih 10 krav.

Pri marsikaterem dobrem združniku, članu marijadvorske živinorejske zadruge, smo našli v hlevih pretežno pincgavce, pri drugih posestnikih pa mešanice vseh mogočih pasem.

»Pa je ta šeka, križanka boljša za mleko«, je ugovarjala marsikatera ženica. In smo ji povedali, da je mogoče po Mendelovem zakonu v prvem rodu taka šeka res boljša, v drugem zarodu pa dobimo navadno blago slabše kakovosti. Napredek, boljša donosnost, je nam zajamčena le v odbiri plemensko čiste ali plemensko sorodne živine.

Drug posebno preudaren posestnik, ki je kupil in prodal že mnogo živine, se je postavil na načelno stališče, da so čisti pincgavci boljši, kakor naši domači beli marijadvorci. Tudi temu gospodu smo postregli s tehtnimi protidokazi.

Koroški deželni kulturni svet, ki gotovo ni toliko naklonjen domači slovenski marijadvorski pasmi, kot pincgavcem, uradno ugotavlja:

Povprečna letna mlečnost krav marijadvorskih živinorejskih zadrug, katerih je na Koroškem 16, je bila leta 1927 2526 kg s 3.79% (96 kg na leto) tolsče; povprečna mlečnost krav pincgavskih živinorejskih zadrug (torej rudečelisaste živine) v letu 1927 je bila le 2285 kg s 3.82% (87.30 kg na leto) tolsče. Večji del pincgavskih krav je seveda bilo poleti na visokih planinskih pašnikih, kar povzroča deloma znižanje mlečnosti.

»Pa naši marijadvorci so sploh slabši za mleko; pogledjte sive montafonce!«, nas je zafrknil tretji živinorejec. Toda tudi temu posestniku smo na temelju točnih uradnih dokazil dokazali, da naša živina ni slabša od druge, da je treba izmed najboljšega izbrati

le najboljše in bomo tako prišli v desetih letih do prvovrstnega blaga.

Povprečna mlečnost desetih krav naše domače marijadvorske pasme graščine Höfl v St. Salvatorju znaša na leto 5250 kg, povprečna mlečnost osmih plemensko čistih marijadvorskih krav posestnika Eng. Voleriča v Althofenu pa znaša celo 5339 kg na leto. Uradno ugotovljenih primerov z nad 4000 l mlečnosti na leto pa je nad 20. Če pa pogledate bikce, ki jih je kupila naša zadruga od g. Robiča v Limbušu, boste videli, da le-ti glede zunanjosti, oblike, širokosti križa in ravnosti nog ne zaostajajo za montafonci.

Četrty posestnik je zopet ugovarjal: »Pa kaj nam bo mlečna kontrola? Zakaj nam je treba zvišati mlečnost pri naši živini? Saj še to mleko, ki ga imamo, komaj spravimo v denar.«

»Le počasi«, odvrnemo, »naš načrt je, da spravimo povprečno mlečnost marijadvorskih krav na 3000 l na leto. Ko bo enkrat toliko mleka, da bomo teleta lahko primerno vzrejali in dajali do pol leta in še dalje mleko, kajti vzreja je temelj vsega napredka v živinoreji; ko bo toliko mleka, da bomo lahko ustanovili v naših planinskih mestih Slovenjgradec, Šoštanj in Dravograd, ki pridobivajo vedno več veljave kot letovičarska mesta, mlekarne, prodajalne mleka in mlečnih izdelkov, potem lahko nehamo z našim delom. Do te dobe pa smo še daleč. Danes je v Ljubljani v vsaki ulici par mlekar, prodajal mleka. Tudi za našo lastno domačo rabo nam ne more biti vseeno, če redimo blago z 800 do 1000 l, ali 3000 l mleka na leto. To zadnje nam plača krmo trikrat boljše, kakor prvo.

Še se je našel posestnik, ki je ugovarjal, češ: »Pa kaj nam bo plemenska živina — marijadvorci, katere bomo vzgojili? Saj je ne bomo mogli prodati v južne banovine!« — In smo rekli: »Novi zakon predvideva izenačenje marijadvorcev s pomurci in v pomurskem rejskem okolišu so Srbi že čisto kupovali plemensko živino. Tudi pred

„Slov. Gospodar“ stane:

a) v Jugoslaviji:

Celoletno 32 Din.

Polletno 16 Din.

Četrletno 9 Din.

b) v inozemstvu:

Celoletno 64 Din.

Polletno 32 Din.

Četrletno 18 Din.

videvajo ukrepi seje ministrskega sveta z dne 11. dec 1930, da se bo odslej kupovala plemenska živina le pri nas doma in ne več v inozemstvu. Če bo pa le potreba, pa bomo zgolj radi zunanjih znakov tu in tam postavili kakkega montafonskega plemenjaka. Pasmo iz temelja spreminjati nima pomena. Za to ni časa in tudi ne potrebe. Spremeniti je treba najprej le rejske pogoje. Sicer pa so naši marijadvorci, belo štajersko pleme radi finega prvovrstnega mesa najbolj iskano blago v banovini. To nam sporoča dunajski trg in se podobno izražajo italijanski trgovci, ki dosežajo z marijadvorci samo hvalo.

Iz teh navedenih razlogov smo se po dali v Slovenjgradu na delo, na vzrejo in selekcijo domače živine, in nam sledi Mislinje z ustanovitvijo rodovniškega odseka Kmetijske podružnice in upamo, da bodo podobno sklenile tudi Kmetijske podružnice v Velenju in v Šoštanju in Živinorejska zadruga v Zavodnjem.

Potrebne tiskovine za vodstvo rodovnika in upeljavo mlečne kontrole je dobiti pri kmetijskem oddelku kr. banske uprave ali pri g. Wernigu, banovinskemu kmetijskemu uradniku, začasno pri okrajnem načelniku v Slovenjgradu.

*

J. V.:

Pokončavanje sadnih škodljivcev.

(Nadaljevanje.)

Jabolčni zavijač (*tortrix pomonella*).

Baš v letošnjem letu se je slišalo s strani sadjerejcev kakor tudi kupovalcev sadja v naših krajih mnogo pritožb glede izredno črvivega sadja. To dejstvo je seveda neposredno vplivalo tudi na prodajno vrednost sadja samega. Kje ležijo vzroki črvivosti sadja? Črvido sadje n. pr. pri jablanah povzroča jabolčni zavijač, majhen metuljček, približno enake barve kot je drevesno lubje. Jabolčni zavijač se že prikaže meseca junija in julija. Ko se samica spari, poleže na nezrele plodove jajčeca in sicer 20 do 30 in to najraje v muho ploda. Že po nekoliko dneh izlezejo iz jajčec gosenice, ki se zarijejo v plod do peščišča, katerega razjedajo. Plod zaostaja v rasti in navadno predčasno odpade. Po nekaj tednih je gosenica dorastla, zapusti plod ter se večinoma spusti po nitki na zemljo, odkoder prihaja po daljnem razvoju preko debla zopet na drevo, ali pa si poišče že na deblu ugodna skrivališča pod raskavo skorjo, kjer se zabubi. Avgusta meseca se izleže metuljček, ki skrbi takoj za razmnožitev drugega zaroda in poleže na dozorevajoče sadje zopet jajčeca, iz katerih se izležejo gosenice, ki gredo nemudoma na delo. Gosenice drugega zaroda so veliko nevarnejše, ker jih je mnogo več in ker oškodujejo že skoro dozorelo sadje. Te gosenice pa v velikem številu ne dorastejo na že dozorelem sadju in jih vsled tega prav lahko prenašamo v shrambe, kjer še le zapustijo sad, si poiščejo primerna skrivališča in se preko zime zabubijo. Gosenice pa, ki so že v sadovih na drevju dorasle, prezimujejo pod skorjo debel ter se zabubijo šele spomladi. Meseca junija ali julija izlezejo zopet metuljčki in zgoraj navedeni proces se nadaljuje.

Januš Golec:

Guzaj.

Po proglašenju obsodbe se je sesedel Franc Guzaj na zatožno klop, zaihtel na glas, a se zravnil na opomin obeh stražecih ga paznikov, vstal, stopil krepko, zasadi svoj pogled v Klakočarce, stisnil pest in siknil pred izginom za vrati na hodnik v jetnišnico: »Prokleta, se bova še srečala, a tedaj bom jaz porotnik in sodnik!«

V zaporni celici in pobeg.

Obsodbe Guzaj nikakor ni pričakoval. Prepričan je bil, da je presedel dva meseca v preiskovalnem zaporu več nego dovolj radi ženske zlobe in hudičeve maščevalnosti. Ko so se ponovno zaloputnila za njim vrata zaporne celice in je označil zaškrtni ključa izgubo svobode po nedolžnem za več nego 7 let, je vzklikelo v njem z vso pobesnelostjo, da bi bil pobil vse ter polomil, le da

2

bi zamogel ven iz ječe, da bi zadavil oba ženska zlodeja, ki sta mu pritisnila za celo življenje pečat zločinstva le zato, ker je bil prepošten za jarem nečistovanja. Škipal je z zobmi, klel, prisegal osveto in bil s pestjo po železnem križu, ki mu je branil ter zapiral pot v dir za samolastnim uničenjem vnebovpijoče krivične razsodbe. Večurnemu najsrdečjemu razsajanju in divjanju ter razbijanju je sledila telesna utrujenost. Izbruhana telesna moč je zahtevala nadomestila s spanjem, ki je bilo sicer nemirno, a mu je vrnilo razsodnost ter zavest, da z glavo nikakor ne more skozi zid. Drugo jutro se je prebudil telesno umirjen; črv neugnanega pohlepa po najbolj krutem maščevanju se je oglasil v njem s podvojenimi ugrizi ter kriki. Sedel je na trdo ležišče, si podprl vročo glavo in se zamislil globoko ter na dolgo:

Treba je predvsem zgrabiti nad vse kruto, nezasluženo ter neusmiljeno zadevo pri pravem koncu. Njegov zagovornik je prijavil priziv, ki mu nikakor ne bo prinesel oprostitev ali znižanja

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spajajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Cekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2193

Na češpljah najdemo takozvanega češpljevega zavijača (cydia funebrana). Tudi na češplji poleže ta škodljivec junija in julija meseca svoja jajčeca. Iz njih se zvale gosenice, ki se zavrtajo v plod češplje ter se okoli koščice preživljajo od češpljevega mesa. Gosenica se zabubi deloma na drevju v skrivališčih pod skorjo, deloma pa v zemlji, kamor se spusti po nitki.

Predpogoj uspešnega zatiranja teh nevarnih škodljivcev je, kakor smo že ponovno naglasili, čiščenje drevja v zimski dobi, odstranitev raskave skorje, katera nudi najsigurnejša skrivališča s pomočjo železnih krtačic in strgulj in končno zažiganje odpadlega lubja.

Škropljenje z močnejšimi karboliniji v zimski dobi. Opasanje drevja z lepljivimi drevesnimi pasovi »Rekord« skozi celo leto.

Pobiranje odpadlega in napadenega sadja po tleh ter čiščenje shramb, kamor spravljamo dozorelo sadje.

Škropljenje sadov v mesecu maju in juniju s škropili, ki vsebujejo arzenikove sestavine kot n. pr. »Olanigan« ali »Nosprasen« itd.

Predno preidemo na ostale drevesne škodljivce, bomo v prihodnjem članku opisali nekoliko vrst škropilnic, katere naj uporabljamo pri škropljenju sadnega drevja.

Dalje sledi.

Prekajeno svinjsko meso.

Svinjsko meso, katero se ne porabi sveže, se ohrani dolge mesece vžitno, ako se odimi in posuši. Da pa ostane res dobro in okusno vse leto, je treba upoštevati sledeče:

Za zakol določena žival naj bo pred klanjem lepo na miru, ker upliva razdraženost živali neugodno na trpežnost mesa. Kri namreč ne odteče po-

polnoma in ta zastala kri povzroči, da se meso ne drži. Nadalje je neobhodno potrebno, da se meso, ki smo ga določili za prekajenje, dodobra ohladi, še predno ga nasolimo.

Za nasoljenje mesa poznamo dva načina in sicer suho in mokro nasoljenje.

Za suho nasoljenje se vzame drobno zmleta sol, med sol pa pomešamo soliter (1 dkg na 1 kg soli), zmleti poper, par zmečkanih strokov česnja in par zmečkanih brinjevih zrn. S to mešanico se nadrigne vsak posamezni kos mesa, posebno pri kosteh. V gnjat se napravijo na notranji strani z noževo špico vbodi do kosti in te luknje se napolnijo s soljo. Kosi mesa se vložijo v čisto kad iz trdega lesa in sicer prav na gosto. Veliki kosi na dno, z malimi kosi se izpolnijo nastale praznine, in vmes med vrste se potrosi še nekoliko soli. Kad se prekrije s čisto plahto, da se meso ne napraši ali da kaka druga nesnaga ne more do njega, nato pa postavi na suh, zračen in primerno hladen prostor. Meso ne sme zmrzniti, ker sicer sol ne prodre skozi in skozi. Imeti kad z nasoljenim mesom na tplem, morda še celo v družinski sobi ali izbi, kjer se spi, je pa skrajno nevarno in nezdružljivo. Prvič se meso vsled toplote pokvari ali pozneje prav rado zasmrdi, in drugič se navzame meso vsega tega, kar človek izdihava in s potenjem izločuje. Vse to je že od zdravega človeka strupeno, kaj šele od bolanega, morda celo jetičnega. Tako z vsemi duhovi prepojeno meso ni okusno, še manj pa trpežno. Torej proč s to škodljivo navado!

Nasoljeno meso izloči čez nekaj dni sok ali zuro. Sedaj je treba meso preložiti, tako da pridejo spodnji kosi navrh. Odtočena zura se pa polije preko

Družinska pralika za leto 1931

s podobo Svete družine že dobite vsepovsod. Segajte pridno po njej, ker je res nekaj prav praktičnega.

1350

mesa. To prekladanje je treba izvršiti vsaki drugi dan. Čez 6 do 8 dni so manjši kosi že dovolj presoljeni, večji kosi pa rabijo do 20 dni. Dovolj presoljeni kosi se vzamejo iz kadi, na vsak kos se pritrdi dovolj močna zanjka iz trte ali motvoza (špage). Meso se pusti par ur prostoviseče na zraku, da se odteče mokrota ter osuši, nato pa ga obesimo v dim, kjer ga pustimo po velikosti posameznih kosov tako dolgo, da je dovolj prekajeno.

Prekajamo s toplim in s hladnim dimom. Vendar nas izkušnja uči, da je s toplim dimom bukovih drv povečano meso mnogo okusnejše ter čas prekajenja krajši od onega s hladnim dimom.

Ko je meso dovolj odimljeno in posušeno, ga obesimo v suh zračen prostor, da se ohladi in presuši. Preprih pa meso izsuši in je tako meso manj okusno.

Spomladi, ko pridejo s toplejšimi dnevi tudi sitne muhe, se prekajeno meso natančno pregleda za morebitni sivi ali celo sluzastimi mesti posebno pri kosteh, morebitna plesnoba se odstrani s čisto suho krpo, posamezne kose mesa pa zaveže v papirnato vrečko, tako da ne more nobena muha ali kakšna druga živalica do njega. Nato se tako zavarovano meso obesi na suh zračen in kolikor mogoče hladen ter temen prostor.

Istotako v papir zavito meso se pa tudi lahko vloži v suh in presejan bukov pepel, kjer je varno pred mrčesom in se drži sočno zelo dolgo.

Mokro nasoljenje mesa.

Vsaj 24 ur shlajene kose svinjetine nateri z enim delom določene soli, nato pa naloži prav na gosto v kad kakor pri suhem nasoljenju. Čez naloženo meso vlij toliko popolnoma hladne zure, da stoji zura preko mesa. Tretji dan podteži meso z desko in kamenjem, nato pa vsaki dan zuro odtoči in polij čez meso. Vsakih osem dni meso preloži, spodnje kose navrh in obratno. Čez 8 do 14 dni so mali kosi dovolj

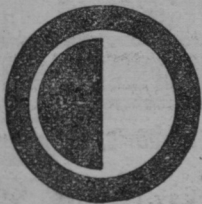
Vsak mesec Din 13:-

bo plačal vsak kdor hoče
brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo
izhajali vsak mesec
en velezanimiv zvezek

po Din 13:-

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila,
Maribor, Koroška 5

nja kazni, pač pa ima sedaj še časa do polnomočja razsodbe par mesecev. Ko bo priziv zavrnjen, ga bodo prepeljali iz Celja v kako kaznilnico, od koder bi bila izključena rešitev ali pobeg. Ako se hoče — ne — se mora maščevati, ne bo sedel nad 7 let, ampak mora izza objema štirih sten ven na svobodo kot divja zver v šume, kjer se bo opijanil z maščevalnimi naklepi. Pobeg je mogoč edino le od tod in tudi ne skozi trdo zamreženo okno, ampak od kod drugod. Treba bo zadeti na kako ugodno priliko izven zaporne celice. Predvsem ne sme zapraviti z divjanjem ter razsajanjem med pazniki dobrega glasu, katerega si je pridobil z mirnostjo med preiskavo. Sedaj, ko je obsojen, ga bodo začeli uporabljati za kaka pisarniška dela, pri katerih ne bode pazil nikdo s posebno pozornostjo nanj. Čakati — in zopet čakati, — le umirjenost mu bo prinesla svobodo — ključ do pri nebu, zemlji ter peklju zaprisežene osvete. Tako se je glasil zaključek Guzajevega prvega, drugega in vseh naslednjih razmišljanj, dokler mu ni sporočil

paznik ponudbe preiskovalnega sodnika, ako bi ne maral preganjati dolgega časa s službo zapisnikarja tukaj v jetnišnici. Kakor bi mu bil ponolel rešilni angel roko, se je oklenil te bilke upa, da bo prost pred odvedenjem v kaznilnico.

Skraja je prepisoval razne akte v svoji celici, ko se je prepričal sodnik o njegovi sposobnosti v pisavi, ga je klical vsako drugo popoldne v sobo pred jetnišnico, kjer je izpraševal one, ki so bili v preiskovalnem zaporu. Paznik ga je samo pripeljal v izpraševalno sobo, niti čakal ni nanj, ampak je moral sam poklicati stražo, ko je moral po opravljenem delu zopet nazaj v celico. Že nad en mesec je bil Guzajev Francelj sodni pisar. Priziva še ni bilo nazaj, sodba še ni bila pravomočna in še vedno je tičal v svoji obleki, kar je pomenilo glavno pomoč pri pobegu.

Prav meglenega popoldne ga je poslal preiskovalni sodnik iz izpraševalnice v uradno sobo v zgorajnem nadstropju okrožnega sodišča, odkoder bi mu naj prinesel zapisnik poprejšnjega dne iz tega in tega akta. Guzaj je šel po obsodbi

presoljeni, veliki kosi kakor gnjati pa morajo ostati v zuri do štiri tedne.

Naprej se ravna z mesom ravnotako kakor pri suhem nasoljenju.

Zura.

Na 50 kg mesa vzemi 18 litrov vode, 3—4 kg soli (tukaj je vračunana tudi sol za natiranje mesa), 5 dkg solitra in 20 dkg kandissladkorja. Vse skupaj prekuhaj, shladi ter popolnoma mrzlo polij čez meso, ki je že nekoliko nasoljeno v kadi.

Svinjski gulaš s kislim zeljem (Sege-diner gulaš).

Na tanke liste zrezano čebulo prepraži med mešanjem na masti, da postane zlatorumena. Nato dodaj do dva prsta debele kocke zrezano mastno svinjetino (od glave ali trebuha), sol ter papriko ter vse mešaj par minut na ognju. Sedaj dodaj kislo zelje, premešaj, prilij toliko vode, da stoji vstrib z drugim ter pusti v pokriti posodi dušiti (kuhati) vsaj dve uri. Tu in tam previdno premešaj ter prilij po potrebi nekoliko vode, da se ne pripali. Ko je meso dovolj mehko, potrosi čez jed moko, premešaj, prilij potrebno vodo in pusti, da se duši še pol ure. Gotova jed mora biti bolj gosta, vendar ne suha. Postavi jo na mizo s krompirjem, ali v oblicah kuhanim ali v kosih.

Na 1 kg mesa vzemi 4 srednje velike čebule, zvrhan krožnik kislega zelja, pol male žličke sladke paprike ter eno žlico moke.

Jajčna pena z vinom (šato).

V ponvici ali v lončku z ozkim dnom razžvrkljaj s šprudlo ali z metlico za jajčni sneg sledeče: osminko litra vina, 2 rumenjaka in 1 celo jajce ter 3 velike žlice sladkorja. Dobro raztepeno pristavi k ognju ter neprestano žvrkljaj toliko časa, da postane gosta pena. Ko se počne dvigati (vreti ne sme, ker se sesiri), takoj vzameš iz ognja ter presuješ med mešanjem v skodelico.

Kot pridatek k biskvitu je šato zelo krepčilen in dober.

Cene in sejmska porečila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 3. januarja so pripeljali špeharji na 90 vozeh 247 zaklanih svinj, kmetje 12 voz krompirja, 2 zelja, 12 sena, 8 otave, 6 slame. Svinjsko meso je bilo po 10 do 26 Din, slanina po 15 do 18 Din, krompir 0.75 do 1.50 Din, čebula 2.50 Din, zelje 0.50 do 1.50 Din. Seno 75 do 90 Din, otavo 85 do 90 Din, slama 50 do 55 Din. Pšenica 2 Din, ječmen 1.75 Din, oves 1.25 do 1.50 Din, koruza 1.50 Din, ajda 1.25 do 1.50 D, ajdovo pšeno 4.50 do 5 Din, proso 2 do 2.50 Din, fižol 2 do 2.50 Din. Kokoš 30 do 45 Din, piščanci 30 do 75 Din, raca 30 do 40 Din, gos 60 do 70 Din, puran 50 do 90 Din, divji zajec 35 do 45 Din. Česen 14 do 16 Din. Kislo zelje 4 Din, kislja repa 2 Din. Jabolka 3.50 Din, suhe slive 10 do 12 Din. Mleko 2 do 3 Din, smetana 12 do 14 Din, surovo maslo 36 Din, jajca 1.25 do 1.75 Din, med 14 do 16 Din.

Mariborsko sejmsko porečilo. Na svinjski sejem, dne 2. januarja tega leta je bilo pripelanih 106 svinj. Cene so bile sledeče: Mlada prašiči 7 do 9 tednov stari komad po 225 do 250 Din; 3 do 4 mesec stari po 300 do 350 Din; 5 do 7 mesecev stari po 400 do 450 Din; 8 do 10 mesecev stari po 550 do 650 Din; eno leto stari po 900 do 1000 Din. 1 kg žive teže po 8 do 10 Din; 1 kg mrtve

Ali ste že naročili lepi verski družinski list

Glasnik

presv. Srca Jezusovega,

ki je glasilo pobožnosti Srca Jezusovega, Srcu Jezusovemu posvečenih družin, Apostolstva molitve, Apostolstva moč in fantov, duhovnih vaj in jugoslovanskih misijonov D. J. v Bengaliji. Daje dragocena navodila za duhovno življenje. Vsako številko krasi mnogo lepih slik. List je pisan za vse stanovce. Januarska številka ima tudi umetniško prilogo in priročen koledar.

Naroča se pri upravi »Glasnika«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9. Celoletna naročnina samo 15 Din (7 lir, 3 šilinge, pol dolarja).

Vsaka Srcu Jezusovemu posvečena družina naj gotovo naroči »Glasnik«!

teže od 12 do 13 Din. Prodanih je bilo 68 komadov.

»Rekord« lepljive drevesne pasove dobite v glavni zalogi I. Videmšek, Maribor, Koroškeva ulica 36. 1497

Skrivnostno trkanje.

V Nemčiji vzbuja občo pozornost vest o dogodkih, ki se odigravajo v zakotni vasi Oppau v Šleziji. V omenjenem selu stoji hiša krčmarja Raškeja, ki tam kaj prebiva s svojo ženo in petimi otroci. Devetletna hčerka Greta je v zvezi z nepojasnjenim in skrivnostnim trkanjem. Čuden pojav so slišali prvič 15. oktobra m. l. Nato je nastal daljši odmor, a od 9. novembra se je ponavljalo trkanje dnevno in večkrat skozi celo noč. Znamenja je slišati le tamkaj, kjer se nahaja trenutno deklica Greta. Če ta menja prostor, se preseli z njo tudi trkanje. Ako položijo otroka v postelj, je čuti trkanje izpod postelje, ako pokljuka Greta po steni, je takoj slišen tudi odgovor. Poskusili so, da so Greto spravili k njeni stari materi, a tudi tje kaj jej je sledilo čudno trkanje.

Starši deklice so storili vse, da bi preskrbeli razlago skrivnostnega pojava. Poklicali so župana ter zdravniške, ki so prišli na lice mesta z orožniki, ki so hišo zastražili. Storili so vse, da bi bila vsaka prevara izključena. Deklico so položili na plašč iz gumija, mizo ter postelj so podložili s steklom. Kljub temu se je pojavilo trkanje vpričo komisije ravno tako kakor poprej. Komisija zagonetke ni mogla razvozljati.

Nekateri so bili mnenja, da povzročajo trkanje podgane in radi tega so odtrgali pod. O podganah ni bilo niti najmanjše sledi.

Napravili so še ta le poskus: Deklico so položili na tla, okoli nje so odžagali pod. Niti to ni pomagalo.

prvič iz jetnišnice po dolgem hodniku na okrožno sodišče, a ga ni bilo nikdar več nazaj. Iz prvega hodnika je zavil na levo in tamkaj je bilo križišče: na desno in na levo, navzgor in navzdol. Pri pogledu na štiri odprte strani mu je nekaj pošepnilo: sedaj ali pa nikdar! Ni izbral zaukazane mu poti navzgor po stopnicah, ampak navzdol, skozi glavna vrata na ulico — v svobodo — v šume po načrte najkrutejšega maščevanja.

Na domu in v gozdu.

Niti prikriti ni skušal pobega na celjskih ulicah, ker je bil v svoji obleki in le brez klobuka. Iz Celja jo je mahnil kar po cesti skozi Teharje ter Štore proti Št. Jurju. Znal je dobro, da bo preteklo nekaj ur, predno ga bodo spogrešili v jetnišnici. Zopet bo preteklo nekaj časa, predno bo prejela žandarmerija nalog, da ga poišče ter privede nazaj kot ubežnika. Kot bivši orožnik je tudi slutil, da ga bo roka pravice najprej iskala doma pri starših pri Sv. Primožu. Dobrega poldneva je bil še popolnoma varen pred zasledovanjem. Domov k materi je moral, njej je mo-

ral pogledati v oči in jo uprašati: Ali verjame tudi ona, da je tat — lopov — zločinec — izmeček človeštva? Nikogar znanega ni srečal tja do Štor. Da bi ne položil uteka iz zapora na jezik znancem, prijateljem ter sorojakom Šentjurčanom, je zavil kmalu za Štorami s ceste na bližnjico proti levi po polju ter travnikih proti šentjurski podružnici Sv. Primoža, ki je na ravnici skoraj tik ob okrajni cesti Št. Jur—Ponikva. Na levo ob cesti, ako prideš iz Št. Jurja ravno nasproti Sv. Primožu stoji še danes kmečka hiša, kjer so rekali pred dobrimi 50 leti pri Šarklu. Razen Šarklove male posesti je bil v Guzajevih časih pri Sv. Primožu še en večji gruntar in nekoliko dalje ob cesti primoški mežnar, ki je bil po poklicu kovač.

Šarklova hiša je bila krita s slamo in je imela po stari kmečki navadi na sredini za malo lopo črno kuhinjo z odprtim ognjiščem in na levo ter desno po eno sobo s takozvanim štibelcem, kjer sta prebivala na desni strani Guzajeva starša. Pri hiši je bilo majhno posestvo, ki ni zado-

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, Koroška c. 5

DRUŠTVENE VESTI

Ormož. Nova zgodovinska igra v petih dejanjih Pivčev »Mlinarjev Janez« se vprizori v ormoški društveni dvorani v nedeljo dne 11. januarja popoldne ob treh. Igra je nova in velezanimiva iz leta 1456, iz zgodovine celjskih grofov in teharskih plemičev. Igra je dramatizacija Kočvarjevi povesti o mlinarjevem Janezu, je nadaljevanje Funtek-Parmove opere »Urh, grof Celjski«. Povec kaže početje celjskih grofov, bežigradske temne ječe, trpljenje Teharčanov in njihovih hčera, častne boje teharskih sinov, zmago krščanske kreposti nad krutostjo in zvižajo, boje s Turki pred Belgradom, nastop Janeza in Marjetice, njuno suženstvo v Alžiru in srečno vrnitev na slavne Teharje. K mnogobrojni udeležbi vabi Prosvetno društvo v Veliki Nedelji.

Formin. Človek kot družabno bitje si ne more želeti boljšega, kot je zvesti sodrug, dober prijatelj, ob katerega se zaupno opira srce v tugi in veselju; človeštvo vobče je veličanska družba, v kateri smo neposredno vezani eden na drugega v širjem in ožjem pomenu. To misel družabnosti in iskrenosti razume in tudi po sorazmerni možnosti udeležuje v bližnji okolici Izobraževalno društvo v Osluševcih. To društvo nam je dne 28. decembra oskrbelo v hiši gostoljubnega Antona Venta dobro uspelo veselico, ki je imela lep družaben značaj. Pozdrav, Zvočne pesmi, godba, osebno pa »Maticova« humoristična predstava je izzvala iz gostov prav dobro razpoloženje.

*

Pesem narave.

Pesem vod.

Tako malo je znano, da potok šumlja po napevu, da imajo tekoče vode svoje muzikalčne zakone.

To čudno prikazen sta prvič opazovala ter ugotovila pred desetletji nemška fizika Ernst ter Albert Heim. Dognala sta, da izvirajo glasovi tekočih

vod od tega, ker povzroča nagli tok v vodi majhne zračne mehurčke, ki se, dospevši na površje, razpočijo. Pri toku vode se dogaja nešteto najneznatnejših eksplozij. Pri eksplozijah se vedno ponavljajo trije določeni glasi: C, E in G, ki tvorijo C dur akord. Pri vodopadih se pridruži trem omenjenim glasom še nizki F. Počasi žuboreči potok prepeva v glasih: C, E, G; šumeča reka, manjši vodopadi pojejo pesem v F, C, E in G glasovih. Pri najbolj silovitih vodopadih prevlada nizki F vse druge glase, kakšen je pač tok vode in po tem nadkriljuje ta ter oni glas tako, da se glasi pesem tekočih vod vedno v C duru.

Pesem dreves.

Tudi šuštenje ter bučanje gozdov se vrši po godbenih zakonih. Smrekovi ali jelkovi gozdovi šumi čisto drugače nego listnato drevje. So drevesa, kojih šumenje doni kakor orgle. V parku egiptanskega mesta Kairo raste več akacij, ki povzročajo pri najbolj lahmem pišu vetra flavine koncerte. Te vrste akacij imajo dolge trne, katere izdolbejo posebne žuželke in jih preluknjajo. Skozi luknjice piska veter, kakor bi igral na flavto. Raziskovalec Afrike Jurij Schweinfurth je odkril v Šiluk deželi cele gozdove flavta akacij, iz katerih se razlega pri vetrovnem vremenu daleč slišna godba kakor iz tisočeri flavt. Domačini se ogibljejo v nepoučenem praznoverju piskajočih gozdov.

Pesem mrtve narave.

Ne prepeva nam samo živa narava, celo kamenje doni ter kriči, celi hribi dajejo od sebe daleč slišne glasove. Stari kameniti stebri tožijo ter jočejo pri vzhajanju solnca. Po zapuščenih dolinah zvonijo zvonovi iz nevidnih zvonikov. Morske obali pretresa pisk tromb. Baš beleženo so dejstva, katera bomo dokazali na sledečih vzgledih:

Pri egiptanskem mestu Theben stoji bogznaj koliko tisočletij stari **Memnonov steber**, ki je izklesan iz granita. Kakor hitro posijejo na steber prvi žar

ki vzhajajočega solnca, se razlegajo iz njega najbolj mični valčki. Godbo iz Memnonovega stebra razlagajo z razliko med nočno ter dnevno temperaturo. Že staroegipčanski svečeniki so opazovali muziciranje stebra in so ga izrabili v svoj prid. Kot dobri fiziki so ustavili v steber posebno napravo, ki je pojačevala čudno godbo in vzbujala pri prostemu narodu božanstveno občudovanje ter češčenje. Pojačevalna naprava je seve že davno — davno propadla, a muziciranje in seve neojačeno je ostalo v stebru do danes.

Severno od Egipta na iz sv. pisma znanem Sinajskem polutoku, naletimo glasove od sebe dajajoče čudo posebne vrste. Pri ribiški vasi Tur ob morski obali je komaj 100 m visok peščen grič, kateremu pravijo »**hrib zvonov**« in ki pada zelo strmo proti obali. Oni, ki so že plezali na stožičasti grič, so slišali in čujejo še danes pri suhem vremenu čudne, zvonjenju podobne glase sove pod nogami. Ako plezalec postoji, mu doni naprej pod nogami in glas se razgublja le počasi. Ako potnik nadaljuje pot proti vrhu, mu zvoni neprestano pod nogami. Ta mošnji beduini pripovedujejo tujcem pravljico o začaranem krščanskem samostanu, kje ga zvonjenje se glasi iz notrajnosti griča. Hrib je po tej pripovedki proklet od mohamedanskega Alaha in radi tega zdvijajo kamele karavan, ako morajo mimo.

Omenjeni »grič zvonov« so raziskovali že v najnovejših časih vsi mogoči raziskovalci, naravoslovci ter učenjaki. Vsak je podal glede zvonjenja svojo lastno razlago, vendar ni nobena verjetna.

V Nemčiji je znana »**pojoča dolina v Thronecken**«. Med visokima, z gozdovi porastenima hriboma se raztega tamkaj globoko zarezana dolina, ki ima le eden izhod proti jugo-zapadu. Že v starodavnih časih je veljala dolina v Thronecken kot prebivališče duhov brez miru in se je vse z največjim strahom ogibalo. Potniki so čuli pri belem dnevu zvonjenje, pojoče človeške glasove in razne druge skrivnostne od-

Ste naročeni na list

NEDELJA

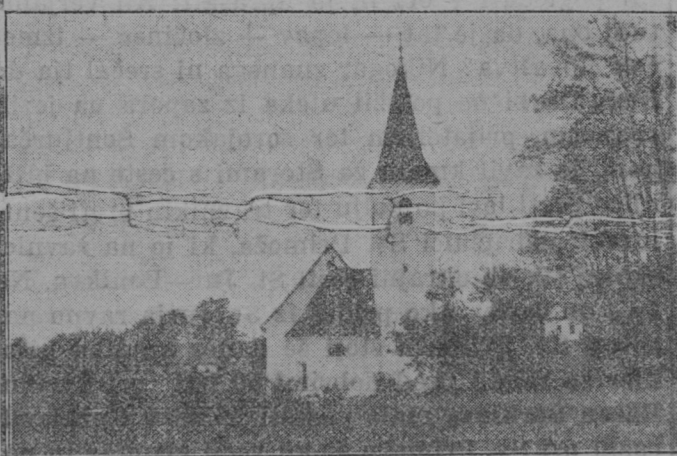
?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodljaj iz braziljanskega pragozda: »Mladostna prijateljica« in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20

Guzajeva rojstna hiša na levo od podružne cerkve sv. Primoža.

stovalo za prerejo družine. Treba je bilo na dni. V tej borni primoški kočuri je bil rojen Franc Guzaj dne 12. novembra 1839 kot zakonski sin Antona in Ane, rojene Mravljak.

Okolica Sv. Primoža je odprta na levo od

Št. Jurja, proti desni je obdana od gozda in bil kraj, ako bi ne peljala skozi cesta, precej samotna in se mu je mogoče približati čisto nepopaženo.

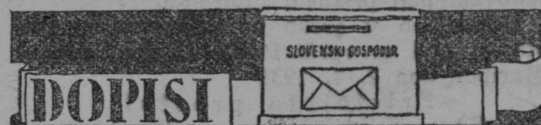
Tudi našega ubežnika ni videl nikdo, dokler ni stopil pred mater ob ognjišču. Prestrašila se je, ko jo je ogovoril in so jej ušle nekako preseščene besede: »Jezus, Marija, ti si, Francuh? Odkod za božjo voljo si se uzel? Saj si bil zaprt v Celju?«

»Za božjo voljo, in vi mati ste verjeli, da je vaš sin res tat in so ga obsodili po pravici, ker je stegnil prste čisto po nepotrebnem po tuji lastnini?«

Mati si je utrnila solzo na to uprašanje, se useknila, pogledala sinu v oči in ga pobožala po glavi z zagotovilom: »Veliko se govori po fari o naši hiši. Bog mi je priča, da sem znala, da boš prišel in mi boš povedal, da so te oropali po nedolžnem dobrega imena, kakor so ga že ukradli davno naši hiši.«

(Dalje.)

meve. Tajnost te dolinice še nikakor ni pojasnjena od znanstvenikov.

Ali so tudi Prekmurci — celoletni naročniki »Slovenskega Gospodarja« — zavarovani?

Iz Prekmurja dobivamo dopise, če so tudi Prekmurci zavarovani. Sporočamo, da tudi za nje velja ista ugodnost kakor za vse druge od letos naprej. — Prijatelji našega lista v Prekmurju, opozorite na to svoje znance!

Maribor. Tukaj je umrla Marija First v 80. letu starosti. Rojena je bila 1851 v Mariboru. Živela je pri svoji hčerki v Mariboru. Blagi pokojni ostani ohranjen časten spomin!

Sv. Jurij na Pesnici. Pred kratkim se je vrtila tukaj lepa slavnost. Naš gospod župnik je posvetil Haričevo hišo na Jedlovniku božjemu Sreču. Pri tej priliki so zbrali prijatelji revnega dijaštva za Dijaško kuhinjo v Mariboru 200 Din. Vsem darovalcem izreka najlepšo zahvalo odbor Dijaške kuhinje.

Ribnica na Pohorju. Bog je rešil dne 30. decembra minulega leta hudega trpljenja 42 let staro ženo in mater Zofijo Lipuš, soprogo našega cestarja Antona Lipuš. Deset mukoplnih let je bila reva priklenjena popolnoma na postelj ter navezana na tujo pomoč. Požrtvovalni mož in dobra hčerka Berta sta si prizadevala kar največ mogoče ji bridko stanje vsaj olajšati, zakar bo njima in še ostalima dvema otrokoma gotovo izprosila mamica-mučenica pri Bogu najboljšje plačilo. Bolezen si je nakopala pred leti s tem, da je prebrižna z delom prezgodaj vstala iz porodne postelje. Naj trpinka v miru počiva! Ostalim naše globoko sožalje! — Snega dosihmal nismo imeli še mnogo. Tudi posebnega mraza še ne, kakor običajno rad pritisne pri nas skoro sleherni zimo čez božične praznike. Ta čas se po naših hišah zlasti zvečer pridno čitajo časopisi, Mohorjeve knjige itd. — Posebno oživela je cesta proti Vuhredu. Devet voznikov iz Oplotnice je dospelo k nam voziti že obdelano kamenje iz kamnoloma g. E. Erlich-a v Hudemkotu. Sodijo, da ga bo nad 80 vagonov; je namreč to skoro ves zaostanek iz poletja in jeseni, ko kamen ni našel pravega trga. Enako število pomaga tudi domačih voznikov, ki so veseli, da imajo zaslužek. Bo li podjetje z delom kaj zopet začelo, nam pa še ni znano. — Z novim letom je otvoril v Hudemkotu gostilno mlad, a vrlo podjeten posestnik Viltušnik Ignac. Ker s pridno ženo Lenčko uživata oba glas kot poštena, krščanska in nadvse vljudna zakonska, je tudi nju gostilna priporočilna. Posebno pripravna pa bo ta gostilna dati okrepčila in prenočišče vsem izletnikom, došlim od vuhreškega kolodvora na našo Veliko Kopo. Želimo mnogo sreče!

Tinje na Pohorju. Dne 22. decembra smo pokopali p. d. Škrinjarjevo mater Marijo Smogavec iz Planine. Na sedmini se je na predlog gospoda logarja Ferdinanda Gradišnik nabralo za občinske reveže 100 Din. Hvalavredno!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Kakor vsako leto, tako smo tudi ob zadnjih božičnih praznikih z vso slovesnostjo obhajali vsakoletno tridnevno. Udeležba od strani domačinov

in iz sosednih župnij je bila vse tri dni jako velika, ob sklepu pa naravnost veličastna. Upajmo, da ob božičnih praznikih nismo zastonj prosili za ljubi nebeški mir, pač pa, da nam ga bo božje Dete v obilni meri delilo celo nastopno leto. Krona in zaključek vsej tridnevni pa je bil v nedeljo, na god nedolžnih otročičev, ko je bil v cerkvi slovesni sprejem nad 140 šolarjev v Marijin vrtec. Dolgo namreč se je še od raznih strani izražala želja, da bi se tudi za naše šolarčke ustanovila cerkvena organizacija, ki bi bila nekako središče in ognjišče, v katerem bi se zbirali naši otroci ter v njej iskali in dobivali pravega Kristusovega in Marijinega duha, duha pobožnosti, poštenosti, samozataje in pravega viteštva. Otroci sami so tudi že prav nestrpnost čakali trenutka, ko se jim bodo pripelje na prsi Marijine svetinje. In to hrepenenje se jim je na god nedolžnih otročičev tudi izpolnilo. Naj božje Dete blagoslavlja ves Marijin vrtec in vse njegove člane, privabi naj pa v vrtec tudi otroke onih staršev, ki so v strahu, da bi mogoče njihovim otrokom kaj škodovalo, ako bi v cerkveni organizaciji slišali kaj verskega pouka! — Silno nas je pred dobrim tednom pretresla strašna novica, ki je prišla iz negovske občine, kjer je desetletni paglavec na premišljen način umoril in oropal staro ženo. Kje tiči vzrok temu grdemu, nezaslišanemu otroškemu zločinu, tako smo se vsi vprašali. Odkod ta otroška pokvarjenost? Najbrž v vzgoji. Kako je torej silne važnosti, da se otroci vzgajajo v samozataji, poštenosti, sploh v krščanskem duhu. Daj, ljubi Bog, da se kaj takega nikdar več ne pripeti med Slovenci!

Sv. Andraž v Slov. gor. Poleg kmetijsko-nadaljevalne šole, ki se je ustanovila lansko leto, in poleg močne kmetijske podružnice smo na Novega leta dan ustanovili tudi sadjarsko in vrtnarsko podružnico. Število članstva sicer ni veliko, vendar pa bo štela podružnica okrog 30 članov. Na ustanovnem občnem zboru, ki ga je vodil pripravljalni odbor s predsednikom g. Drago Predanom na čelu in tajnikom g. Vinko Jurančičem, se je izvolil sledeči podružnični odbor: Predsednik Toš Tomaž, podpredsednik Kostanjevec Franc, tajnik Vinko Jurančič, blagajnik Rudolf Čobec. Odborniki pa: Alojz Družovič, Vojsk Franc, Zorko Jakob, Josip Suhač in Drago Predan. Izvoljeni odbor nam jamči, da bo podružnica v svojem prekoristnem delovanju dobro uspevala. Podružnica si bo nabavila lastno sadno škropilnico in bo že v bližnji pomladi na ta način skušala zatirati številne sadne škodljivce. Novo ustanovljeni podružnici želimo obilo uspehov!

Sv. Jurij ob južni žel. Pred nedavnim časom se je pojavil v sredini naše okolice neki človek, ki mu ob večerih nikakor ne da zaspati, predt ne izvrši svoje nočne službe. Ima neko navado, ki nam pa ni prav nič po volji. Ta nepovabljen gost se prav rad pojavlja v tihih večerih okrog nekaterih hišnih okenc in napenja svoja ušesa, da bi si kaj nabavil za svoj jeziček. Pravijo, da ima pač tako bolezen, da mu baje zoper to ne pomaga prav nobena roža za lek. Upati pa je, da se vendar znajde kak doktor, ki mu bode podpisal pravi recept za nabavo zdravil, da se ta kuga preveč ne razpase.

Šmarje pri Jelšah. Lepo božičnico nam je pripravila naša romarska cerkev s krasno razsvetljavo, okrašenimi drevesci in lepo urejenimi že četrt stoletja starimi jaslicami. Pa to božično veselje nam je skalila smrt ugledne posestnice Marije Lörger, po domače Gro-

bovsce v Pristavi 6, ki je bila na Štefanovo ob izredno veliki udeležbi pokopana. — Vse dni od Božiča do Kraljevega nas po stari navadi nas obiskujeta naša vrla gospoda dušna pastirja, da nam prinašata blagoslov in novoletne pozdrave. Iskreno hvaležni smo jima za to! — Rojencev smo imeli v minulem letu 81, umrlih 60, poročenih pa 21 parov.

Boštanj. V sredo dne 24. decembra zvečer ob 10. uri je šla Antonija Konc v Krškem na dvorišče, da obseka božično drevesce na primerno dolžino. Kar zagleda dober korak ob strani, da stoji vpognjen možki, ki zakriva s klobukom obraz. Deklica zakliče: »Kdo je?« Mesto odgovora je počil strel in je imela takoj štirikrat prestreljena črevesa. Zločinec je zbežal. Deklico so odpeljali z rešilnim avtom v bolnico ter so takoj izvršili operacijo. Upati je, da okreva.

Rečica ob Savinji. Naša župna cerkev, posvečena sv. Kanciju, je bila zadnja leta potrebna popravila, zlasti kar se tiče slikarije. Prečastiti g. duhovni svetnik je ob desetletnici svojega pastirovanja dal našo župno cerkev v poletnem solnčnem času od slikarjev tako lepo preslikati, da jo je veselje gledati. — Kvaterni teden pred Božičem smo imeli sveti misijon, katerega so vodili trije č. č. gg. misijonarji iz Celja. Pridige so bile prav dobro obiskane. Hvala vsem, ki so nam omogočili, odnosno priredili duhovno obnovenje. Naj bi njegovi sadovi ostali trajni!

Bukovžlak. Neizprosna smrt se je začela v zadnjem času oglašati tudi v naši vasi. Pred dobrim mesecem smo spremili k večnemu počitku 83letno Uršulo Ostrožnik. Pokojnica je bila dolgo vrsto let dobra in verna gospodinja v Bukovžlaku. Kljub svojim osmim križem je še vedno opravljala vsa lažja dela. — V dobi enega meseca ji je sledil 92letni mož Franc Ostrožnik. Res lepo starost je dosegel s svojim zmernim življenjem, tako da je bil zadnji čas eden najstarejših v naši župniji. Občudovanja vreden je bil njegov spomin na stara leta, skoro vsak važnejši dogodek je vedel označiti z natančnim datumom. S svojim humorjem nas je zabaval veliko zimskih večerov. Dolgo let je bil cerkveni ključar ter zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Nekaj dni pred smrtjo je še tožil, ker mu je tako vid opešal, da ni mogel več čitati tega tako priljubljenega lista. Oba pogreba sta dokazala, kako sta oba rajna bila pri ljudeh splošno priljubljena. Zanimivo je tudi to, da v tej hiši že ni bilo 57 let nobenega mrliča, a sedaj pa kar dva v enem meseceu. Blagopokojnikoma svetila večna luč! Vsem ostalim pa izražamo naše iskreno sožalje!

★

P. Rozman.

Podporni sklad viničarjev.

»Strokovna zveza viničarjev« ni samo organizacija borbe za pravice viničarjev, kjer je to potrebno, ampak je predvsem organizacija stanovske samopomoči na temelju krščanske vzajemnosti, ustvarjene po prizadevanju naših najboljših in najzavednejših tovarišev viničarjev, kateri v svojem obubožanem bratu in sotrpinu vidijo obenem tudi sliko svojega stanu kot celote. Zategadelj njim je medsebojna vzajemnost, sloga in pomoč nad vse drugo, ne iščejo v organizaciji le sebe in svojih koristi, marveč se žrtvujejo za dobrobit vseh svojih, doprinašajo za to skupnost tudi najtežje žrtve in premagovanja, zavedajoč se,

da so na pravi poti in da je le v dejanju močče zadostiti pravi ljubezni do bližnjega, ki mora predvsem dičiti člane krščanske, delavske, strokovne organizacije.

Najboljši dokaz, kaj vse zmore prava stanovska vzajemnost in sila organizacije, je gotovo naš »Podporni sklad«, katerega smo si organizirani viničarji ustanovili še le komaj pred tremi leti in nam pokazuje najlepše uspehe. V tej kratki dobi obstoja »Podpornega sklada« je bilo članom izplačanih sledeče: 188 poročniških podpor v znesku 9179 Din, 1112 bolniških podpor v svoti 49.102 Din, ne-zgodnih podpor 103 v svoti 5521 Din in 102 posmrtninskih podpor v svoti 28.080 Din. — Vseh podpor je bilo skupaj 1504 izplačanih v celotni svoti 91.882 Din. Za viničarski stan, posebej pa za našo »Strokovno zvezo« so v da našnjih razmerah to številke, ki pomenijo veliko. Pa kdo se briga za našega bolnika, kdo za mater delavko v njenih poročnih bolečinah, kdo ob telesni nezgodi in celo takrat takrat, ko zapoje mrtvaški zvon? Za viničarja sploh malokdo, po navadi pa celo nihče. Tukaj je potem naša organizacija na svojem mestu. Ravno v podpornem skladu moremo si najbolj medsebojno pomagati. Z združenim delom in s skromnimi prispevki smo že veliko storili in mnogim med nami smo odpomogli ravno v trenutku, ko so postali pozabljeni od vseh drugih. Koliko več pa bi lahko še storili, ako bi bili vsi viničarji organizirani v naši »Strokovni zvezi viničarjev« in če bi ne bilo še toliko tovarišev brezbriznih za svojo stanovsko skupnost, kakor jih je še danes! Kar je drugim delavcem »Okrožni urad za zavarovanje delavcev«, to je skoro nam naš »Podporni sklad«. Razlika je pri tem le toliko, da je prvi z zakonom določen, in da morajo k zavarovanju prispevati tudi delodajalci, tukaj pa je zavarovanje v »Podpornem skladu« prostovoljno, plačano le od naš viničarjev samih. Če še omenimo zraven naš »Starostni sklad« kot ravno tako prostovoljno zavarovanje zoper starost in onemoglost, ne more prav nihče izpodbiti priznanja »Strokovni zvezi viničarjev«, da je več kakor do danes vsi drugi storila na gospodarskem, socialnem in tudi kulturnem polju za viničarski stan. V današnjih razmerah bi ne smelo biti več vseeno, če je viničar organiziran ali pa ne. Organizirani imamo že danes velike skupne vrednosti, ne visijo naše potrebe le samo na naših gospodarjih, ampak si prizadevamo, da se z vsemi združenimi silami upremo prevelikemu obubožanju ali takozvani proletarizaciji. Zato bi morali biti tudi vsi vinogradniki na tem interesirani in bi morali še svoje viničarje v organizacijo navajati, — njim tu pa tam celo kaj pomagati k plačanju članarine, posebej v brezposelnem času, namesto da se jih tu pa tam od organizacije še odgovarja.

Sedaj smo ustanovili še poseben »Posmrtninski sklad«. Iz podpornega je treba izločiti posmrtninske podpore v korist drugim podporam. Vsi redni in podporni člani »Strokovne zveze viničarjev« morejo pristopiti s celimi svojimi družinami v ta posmrtninski sklad. Po enoletnem članstvu se izplača za umrlim članom najvišja podpora 1000 Din, po polletnem članstvu pa 500 Din. Ako se število članov zelo poviša, se vzporedno povišajo tudi posmrtnine, ali pa se iz poviškov zbere poseben rezervni fond, iz katerega bi se naj izplačevale posmrtnine v zimskih in brezposelnih časih, to je takrat, ko se denar za članarino najtežje dobi. Sprejmejo se le člani v starosti do 70 let in otroci stari čez dve leti. Članarina znaša 50 para, se plača dvakratno naprej.

Tolika članarina se plača le samo v vsakem tretjem smrtnem slučaju, vendar pa skupno za tri slučaje naprej, po položnici, ki jo vsaki družini pošlje načelstvo »Strokovne zveze viničarjev«. Družini, ki se želi zavarovati pri tem posmrtninskem skladu, se pošlje tudi to-zadevni poslovnik in pristopnica v podpis. A vendar se ne sprejmejo taki, ki niso že redni, bodisi podporni člani »Strokovne zveze viničarjev«. Pristopijo lahko tudi družine majerjev, malih posestnikov in drugih, toda morajo kot podporni člani za vsako leto najmanj 25 Din prispevati v dobro »Strokovni zvezi viničarjev«.

Zavarovanje v tem »Posmrtninskem skladu« bo gotovo v največji meri moglo od pomoči premnogim iz največje stiske in boče v gotovih slučajih ob smrti roditelja ostalim služila tudi za primerno doto. Zahtevki tega posmrtninskega zavarovanja so malenkostni, zato za vse viničarje tudi izvedljivi, samo le dobre volje je treba in zaupanja v skupno moč.

Viničarji vseh gor in krajev! Zavarujte se, organizirajte se! Zdržite se vendar iz svoje stanovske brezbriznosti in brezcilnosti! Samo taka je pot k boljši bodočnosti, druge ni! Morda še kateri ne zna, kam bi se obrnil. Piše naj na naslov »Strokovna zveza viničarjev«, Ljutomer, Slamnjak št. 50.

Novčje.

V Parizu je umrl v starosti 78 let maršal Joffre, ki je začetkom vojne ustavil z za Francoze zmagovito bitko ob Marni prodiranje Nemcev proti Parizu.

Hud potres na Grškem. Dne 4. jan. je hudo poškodoval potres grško mesto Korint, ki je bilo že lansko leto malodane uničeno po potresu. Prebivalstvo je zbežalo pod milo nebo pod šotore. Človeških žrtev ni bilo.

Biseromašnik Edvard Janžek umrl. V Rimskih Toplicah je umrl 4. januarja biserni mašnik Edvard Janžek v starosti 86 let. Rodil se je 16. februarja 1844 v Podgorju pri Slovenjgradcu. Kaplanoval je na Vidmu, Podsredi, bil provizor v Zagorju in od 1882 do 1892 župnik v Šmarjeti pri Rimskih toplicah. Od 1892 do 1896 je župnikoval v Sevnici, odkoder se je vrnil leta 1896 nazaj v Šmarjeto, kjer je vodil župnijo do leta 1913, ko je stopil stalno v pokoj. Bodi mu ohranjen časten in hvaležen spomin!

Ustanovitev izvozne vinarske zadruge v Mariboru. V Mariboru se je dne 2. t. m. na posvetovanju zastopnikov vinarskih zadrug iz vse dravske banovine sklenila ustanovitev skupne izvozne vinarske zadruge, ki bo imela nalogo, da najde čim več novih tržišč za vino iz dravske banovine. K novi izvozni zadrugi je pristopilo razen Mariborske kletarske zadruge tudi vseh ostalih devet vinarskih zadrug v naši banovini. Članice izvozne zadruge morejo postati samo zadruge. Načelnik izvozne zadruge je znani rodoljub posestnik gospod Fran Thaler iz Št. Ilja v Slov. gor.

K poslovnim številki: 760 a

Odpravek.

Potrdilo.

Podpisani Dr. Barton Anton, javni notar v Mariboru, potrdim in posvedočim, da se je

dne tridesetega decembra leta tisoč devetsto tridesetega resnično vršil dejanski postopek, kakor je doslovno in v celoti naveden v sledečem, na eni, s kolekom za dva dinarja kolekovani poli pisanem zapisniku.

Prijavljeno v svrhu odmere taks in pristojbin pod pr. vp. št. 11 — Davčna uprava Maribor dne 2. 1. 1931

Pristojbin pristo!

(L. S.) Jakopin s.r. Masten s.r.

Poslovno število: 760/a.

Zapisnik,

ki ga je sestavil Dr. Bartol Anton, javni notar v Mariboru, dne tridesetega 30. decembra 1930 leta tisoč devetsto tridesetega leta v poslopu tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Po naročilu upravnistva »Slovenskega gospodarja« v Mariboru odnosno gospoda Hrastelja Franca, podravnatelja tiskarne sv. Cirila, je šel podpisani javni notar ob petnajsti uri v tiskarno sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta št. 5, na dvorišču, pritlični, desni trakt.

Tu so bili navzoči gospodje in gospodična: 1.) Hrastelj Franc, podravnatelj; — 2.) Hrovatin Albin, tehnični ravnatelj; — 3.) Zgonc Franc, nadstrojnik; — 4.) Uršič Ivan, pomožni strojnik in 5.) Pajk Pavla, uslužbenka tiskarne sv. Cirila v Mariboru, vsi v Mariboru.

Predmet

je ugotovitev števila naklade lista »Slovenski gospodar«, ki se tiska v tiskarni sv. Cirila in izhaja kot tednik vsako sredo v Mariboru.

Tehnični ravnatelj gospod Hrovatin Albin razkaže podpisanemu, javnemu notarju v omenjenem prostoru montiran rotacijski-tiskarski stroj tvrdke »Koenig & Bauer« št. 61055 (šestdeseteditisoč petdesetpet), ki je popolnoma pripravljen za pogon. — Na onem koncu rotacijskega stroja, kjer se vsak, posamezen, že natisnjen izvod poslednjikrat pregane in iztisne iz stroja, je pritrjen avtomatični števec, ki nosi označbo tvrdke »Schaffer & Budenberg — Magdeburg — Buckau št. 52354.« ima šest ovalnih odprtin za številke, in sicer od desne na levo, prva za jednice, druga za desetice, tretja za stotice, četrta za tisočice, peta za desetstotice, šesta za stotisočice in je zaklenjen z majhno ključavnico, ktere ključek vroči gospod tehnični ravnatelj podpisanemu javnemu notarju s prošnjo, da prisostvuje natisu lista »Slovenski gospodar« in ugotovi število naklade.

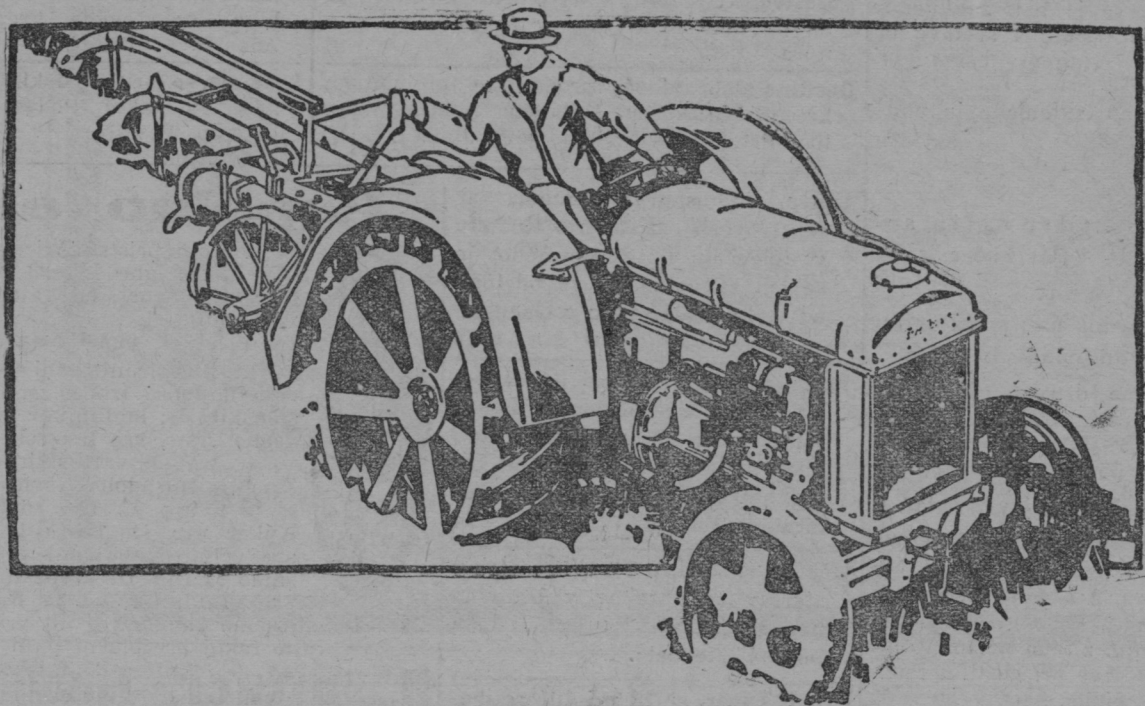
Podpisani javni notar se je nato prepričal in ugotovil, da je števec v redu zaklenjen in, da je v vsaki od šestih številčnih odprtih postavljena številka 0 ničla — ter shranil vročeni mu ključek v svoji listnici.

V sporazumu vseh navzočih, da se celotna naklada, četudi s čezurnim delom, še danes natisne, se je odredil pogon stroja in je slednji začel delovati ob petnajsti uri šestnajst minut.

Podpisani javni notar je štetje avtomatičnega števca nadzoroval in ugotovil, da brezhibno deluje.

Zganjene in iz stroja na rešetce porinjene izvode lista je gospodična Pajk Pavla, kolikor jih je mogla vsakokrat zajeti v svoj naročaj, oddajala skozi zidno odprtino v poleg tiskarniškega prostora se nahajajočo odpremno sobo, nezganjene ali pretrgane izvode pa polagala v za to pripravljeni zaboj.

Ob dvajseti uri dvajsetpet minut, ko je kazal števec število dvajsetšeststisoč sto 26.100 se je s tiskom prekinilo ter po beležkah podpisanega javnega notarja ugotovilo, da vsebuje gorenje število tudi sto eno prazno številko, ki so nastale vsled premikanja tozadnih strojnih delov ob prekinenju in v svrhu čiščenja stroja, ko se je pogon vršil z ročnim vrtenjem stroja, kakor tudi tristo šestdesetšest (366) za odpošiljatev neporabnih izvodov, torej skupno štiristo šestdeset sedem števil, ki jih je treba za potrebno, odpremno število izvodov še nadomestiti.

Neutrudljiv delavec!

Neprekidno in enakomerno opravljanje dela, ob vsakem letnem času, ob vsakem vremenu — to je glavna lastnost poljedelskega Fordson traktorja. On je preprosto in močno grajen, iz dobrega in trpežnega materiala ter nima skoro nobenih premičnih delov, kateri bi se pokvarili. Njegova življenska doba je zelo dolga; vsak ga upravlja lahko brez tehnične predizobrazbe, njegovo obratovanje in vzdrževanje sta skrajno ekonomična.

Noben kmetovalec ne more v današnjih časih razmetavati časa, denarja in dela. Fordson bo zmanjšal vse nepotrebne izdatke. Vam bo dal

takoj prvi dan priliko za štedenje. Vi boste zamogli svoje gospodarstvo postaviti na zdravo podlago.

Fordson bo redkokdaj počival! Ako ne bo delal na polju, bo za Vas mlatil, mlel, žagal, črpal vodo, vlačil les; in če ne dela, tudi nič ne porabi.

Kar je koristil Fordson desetisočim kmetovalcem, lahko koristi tudi Vam. Pustite si brezplačno predvajati Fordsona pri Vašem najbližjem Ford zastopniku, da se boste prepričali o njegovih prednostih.

Fordson cene:

Poljedelski Fordson Traktor z blatobrani . . . Din. 48.000.—
 Poljedelski Fordson Traktor brez blatobranov . . . Din. 46.600.—

Gornje cene se razumejo za plačilo v gotovini, franko skladišče vsakega Fordson zastopnika v Jugoslaviji. Izpremema cen brez prednaznanila pridržana.

LINCOLN

Fordson

F O R D M O T O R C O M P A N Y

Po vnovičnem pogonu stroja, je števec kazal ob 20.55 (dvaseti uri petdeset pet minut) število 26.567 doslovno: dvajsetšeststisoč petsto šestdeset sedem.

Ker je bilo s tem število potrebne, odpreme naklade doslovno: dvajsetšeststisoč ensto 26.100 doseženo, se je tisk zaključilo.

Uradno poslovanje je trajalo s sestavo in podpisanim zapisnika skupno osem ur in pol.

Po prečitaniu odobreno, sklenjeno in podpisano.

F. Hrastelj s.r. — A. Hrovatin s.r.
Zgonc Franc s.r. — I. Uršič s.r.
Pajk Pavla s.r.

(L. S.) Dr. Anton Bartol s.r., javni notar.
V dokaz tega moj uradni podpis in pečat.

V Mariboru, dne drugega 2. januarja 1931 leta tisoč devetsto trideset prvega. Pristojbine: opravek D 35.15, kol D 20.—
Sa, D 55.15.

Dr. Anton Bartol, javni notar.

Lepo posestvo se prodaja okrog 15 oralov, čez 5 oralov lepega gozda, 2 sadonosnika, drugo pa njive in travniki. Lepo in veliko poslopje v dobrem stanju, z lepo prešo. V bližini Maribora. Več se izve pri gostilni Partlič, Sv. Marjeta ob Pesnici. 85

Deklica poštena se sprejme pri Mariji Mandl, Zgornje Radvanje 46, p. Maribor. 86

Prodaja se malo posestvo v dobrem stanju, lepi dve sobi, gospodarsko poslopje, skuaj tri orale zemlje. Na Selah pri Ptuj, 5 minut do družnične cerkve Sv. Družine. Primerno za vsakega obrtnika ali vpokojenca. Ogleda se lahko vsaki dan. 92

Cepljene trte, vkoreninjene divjake in sadna drevesca nudi v najnižji ceni in dobra kakovost: Alojz Grabar, posestnik in vrtnar, p. Juršinci pri Ptuj.

Za cerkveno uporabo določene liturgične sveče Pax dobite v sledečih prodajalnah:

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru
Franc Lipej, trgovec, Brežice

Franc Senčar, trgovec, Mala Nedelja
Joža Hrastelj, trgovec, Gor. Radgona.

Otvoritev nove gostilne v Sv. Martinu pri Vurbergu.

Podpisana uljudno naznanjata slavnemu občinstvu, da sta otvorila v nedeljo dne 4. jan. 1931 **gostilno** v svoji novi hiši. Na razpolago bodo vedno topla in mrzla jedila kakor tudi prvovrstna vina iz raznih krajev. Za obilen obisk se priporočata:

67 Janko in Olga Kostajnašek.

Po zelo znižanih cenah prodaja radi prezidave vse manufakturno blago, posebno pa sukno (štof) za moške obleke, tudi gotove v vsaki velikosti ter veliko izbiri volne in svile za neveste. Anton Macun, Maribor, Gosposka ul. 10. 76

Snežne čevlje

dobre kvalitete, zimsko perilo, pletenine in vsakokrstne dnevne potrebščine kupite najugodnejše pri

Jakob Lah, Maribor
Glavni trg 2. 75

Prodaja se krava s teletom. Dolgoše št. 42, pri Mariboru. 87

Omara, postelja z vložkom in madraci ter nočna omara, novo, se poceni prodaja. Maribor, Koseskega ulica 20. 84

Posestvo, ki potrebuje 3—4 delavske moči, se da po jako nizki ceni v najem. Naslov v upravi lista. 94

Gostilno dobro idočo prodam na prometnem kraju v Mariboru. Natančna informacija v točilnici: Maribor, Stritarjeva ulica 7. 96

Izjava. Podpisani prekličem, kar sem govoril o Kranerju Rudolfu v Jelenčah, kot neresnično, in se mu zahvalim, da je odstopil od tožbe. Jožef Einc v Gačniku. 82

Prodaja se hiša, novo zidana, z opeko krita z 4 orali zemlje, kakor sadonosnik, njiva, travnik itd.; blizu nove ceste, tovarne in kolodvora št. IIj. Vpraša se Selnica ob Muri št. 7. 74

Učenka, pridna, poštenih kmetskih staršev se sprejme v trgovino na deželi. Naslov v upravi lista pod »Poštenost«. 80

Franc Tacar, služil pri 101 artiljerijskem regimentu pod komandantom kapetanom Kudelka naj pošlje naslov na Karol Exler, prekaževalec, Kranj. 74

Dam posestvo v najem. Izve se na gornji Hajdini št. 23, pošta Ptuj. 80

Hišo in dva in pol orala orane zemlje prodaja Anton Pehar, železničar, Rače 38. 72

Alga, Energin kina vino, Magna, Elzafluid, Juniper, Franc Jožefovo grenčico dobite vedno v trgovini **F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer.** 44

Hiša

v Pivolah št. 32 (Radanovič), žel. postaja Hoče pri Mariboru, 5 minut nad gozdom Hausampacher, tri sobe, kuhinja, veža, klet, vinsadni in sočivni vrt, vsega skupaj 1 oral s pritlikinami se poceni prodaja. Dopisi na Fischer, Wien IX. Alserbachstr. 16. 81

Dne 18. 1. 1931 je prostovoljna dražba posestva in premoženja Ferlinc, Pernica šte. 41, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 95

Išče se gospodinja za župnišče v Jurklostru. 89

Učenca sprejme z vso oskrbo od poštene rodbine Karl Nedela, krojaški mojster, Ptuj, Aškerčeva ulica 7. 88

Sprejma se pridna dekla z dežele za vse ali za svojo takoj. Podgorelec, Spodnja Kungota, p. Pesnica. 93

Popolno jamstvo

za dobroto pristne švicarske Suttnerjeve ure daje dober glas, že 33 let znane tovarniške hiše ur Suttner, od katere dobite tudi Vi na zahtevanje 1377

popolnoma zastonj

veliki ilustrirani letni cenik. V njemu najdete najlepšo izbiro žepnih ur, zapestnih ur, stenskih ur, budilnikov, zlatnine in srebrnine vsake vrste, vse takorekoč po originalnih tovarniških cenah.

Za **44** Din dobite švicarsko Anker-Remont. za uro št. 120, dočim stane kovinasta Anker ura št. 122 s kazalcem za sekunde, svetlečimi številkami in kazalci, ponikljana samo **94** Din. Ure zapestnice že od **93** Din naprej. Budilniki od **49** Din naprej. Noben riziko! Dovoljujemo zamenjavo ali vračamo denar! Zahtevajte takoj brezplačni letni cenik od tt.

H. Suttner, Ljubljana št. 992

Srečna roka

najde vedno najprimernejše tudi pri negl zdravja. Imamo ljudi, ki se jim posreči, da ostanejo zdravi celo življenje. Mnogo ljudi rabi že nad 34 let Fellerjev pristni lepo dišeči »Elsafluid«, da se obvarujejo proti mnogim obolenjem in znajo z njim koristiti tudi drugim ljudem pri revmatičnih, protinskih, nervoznostnih bolečinah, pri bolečinah v hrbtu in križu, trganju, bodljajih, glavni in zoboboli, slabih mišicah in pri drugih boleznih olajšati bolečine in odvrniti bolezni.

Storite enako, pomagalo bo tudi Vam!

To notranje in zunanje slovito domače sredstvo in kosmetikum dobite v lekarnah in zadevnih trgovinah v poskusnih steklenicah po 6 Din, dvojnih steklenicah po 9 Din ali velikih steklenicah po 26 Din. Po pošti 1 zavoje z 9 poskusnimi, ali 6 dvojnimi ali 2 velikimi steklenicami 62 Din, več takih zavojev mnogo ceneje. Po pošti se naroča pri 1378

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA,
Elsatrg 341. — Savska banovina.

Širite „Slov. Gospodarja“!

Globoko potrfti javljamo, da nam je naš ljubljani ter nepozabni oče, gospod

Anton Kravarič

posestnik v Sv. Petru pod Sv. gorami

dne 27. decembra 1930 po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v starosti 80 let mirno v Gospodu zaspal.

Sv. maša zadušnica in pogreb se je vršil v ponedeljek dne 29. decembra 1930.

Naj v miru počiva v domači zemlji.

Sv. Peter pod Sv. gorami-Maribor, dne 3. jan. 1931.

Žalujoči otroci.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila**v Mariboru, Koroška c. 5****Pljučna bolezen je ozdravljiva!**

Pljučna tuberkuloza, sušica, kašelj, suhi kašelj, nočno potenje, bronhijalni katar, katar v grlu, izbruhanje krvi, hripavost, naduha, bođenje itd. — se ozdravi.

NA TISOČE ŽE OZDRAVLJENIH!**Pred uporabo**

Zahtevajte takoj mojo knjigo »Nova umetnost prehranjevanja«, katera je že mnoge rešila. Uporablja se lahko pri vsakem načinu življenja in pomaga bolezen hitreje premagati. Telesna teža se poveča in pljuča polagoma zapnenijo. Resni možje zdravstvenega znanja potrjujejo izvrstnost moje metode ter jo radi uporabljajo. Čim prej začnete s tem prehranjevanjem, tem bolje je. — Popolnoma zastoj dobite mojo knjigo, iz katere izveste mnogo koristnega. Kdor ima bolečine in se hoče tehitro in brez nevarnosti rešiti, naj še danes piše. Ponovno povdarjamo, da dobite po polnoma **brezplačno**, brez vsake obveze za Vas moja navodila in Vaš zdravnik se bode gotovo s tem od prvovrstnih profesorjev priznanim **novim načinom Vašega prehranjevanja strinjal**. V Vašem interesu je, da takoj pišete, da Vam potem takoj postreže moje

Po uporabi

tamkajšnje zastopstvo. Črpajte ponk in ojačenje **življenske volje** za zdravje iz knjige **izkušenega zdravnika**. Ona nudi okrepčilo in **življensko tolažbo** ter se obrača na vse bolnike, ki se zanimajo za današnje stanje zdravljenja **pljučnih bolezni**. — Moj naslov:

GEORG FULGNER, BERLIN-NEUKÖLLN,**Ringbahnstrasse 24, Abt. 624**

1470

Trsnice in drevesnice Vinko Hrastnik, Št. Ilj pri Velenju, nudijo prav krasno cepljeno vinsko trsje kakor: beli burgundec, laški rizling, silvanec itd., cepljeno na Rupestris št. 9 in na Riparijo Portalis. Za rast garantira 95%, za pristnost sorte 100%. Lastnik Vinko Hrastnik, absolvent vinarske in sadjarske šole. 6

Dekle 18 let se želi učiti kuhati. Naslov v uravi lista. 5

Gramofone, šivalne stroje, otroške vozičke in kolesa popravilja najboljšje specialna mehnična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14, nasproti Narodnega doma. 1500

Mesoreznice najboljšje vrste, posode za mast, in razno železnino za mizarje, jedilno orodje, pa tudi najboljše specerijsko blago nudi po zmernih cenah Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg. 8

Cepljene trte in sadna drevesa nudi I. trsničarska zadruga v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj, železniška postaja Moškanjec, skladišče v Hlaponcih. V zalogi so trte, sedanji čas priporočljive sorte in od sadnih dreves Bobovec. — Zahtevajte cenik na kratek naslov: **Trsničarska zadruga, p. Juršinci**. 42

Jabolčnika večjo množino proda Gabrijel Koren, Št. Ilj pri Velenju. 52

V zmoti ste

če mislite, da je radio tako drag, da si ga ne morete nabaviti. Naša prodajalna v Mariboru na Aleksandrovi cesti 44 Vam nudi izborne radioaparate, ki sprejemajo celo Evropo v zvočniku, proti mesečnemu plačilu 70—200 dinarjev. — Opozarjamo Vas danes zlasti na sledeče aparate:

Troelektronski aparat „Reinartz“kompleten, z vsemi potrebščinami in zvočnikom **Din 1.980.-****Štirielektronski aparat „Reinartz“**kompleten z vsemi potrebščinami in finim zvočnikom „Amplion“ AC 27 **Din 3.600.-**

Zahtevajte tudi ponudbe za novejšje aparate za priključek na električni tok.

Radio Ljubljana

podružnica **MARIBOR**, Aleksandrova cesta 44

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

☛ Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev. ☛

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

1

Kava, dnevno sveže pražena

¼ kg od 13 Din do Din 27. — Čaj nove žetve svetovnih znamk v veliki izbiri in ceni je že prispel. — Zaloga celokupnega vedno svežega špecerijskega blaga direktnih virov po dnevnih ceni. 1301

ZANDERLE

Dobro in poceni blago

se kupi v Trpinovem-Tekstilnem-Bazarju 1043 ☛ v Mariboru, Veirinjska ulica šte. 15

Svinjske kože kupuje vedno po najvišji ceni trgovina Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 1514

Inserirajte!

☛ Prevzem gostilne ☛

Cenj. občinstvu naznanjava, da sva kupila znano gostilno Dreisiger v Košakih (Leitersberg) in sva isto s 1. jan. 1930 prevzela. Najina skrb bo, da bova cenj. goste z dobrim vinom in izborno kuhinjo zadovoljila.

Postrežba točna. Cene solidne.

Se priporočata 90

A. I. Račič.

Ekspozitna hiša
Aleksandrova 19

„LUNA“
MARIBOR

last. A. Pristernik
Aleksandrova 19

Velika izbirna zaloga: nogavic, otroških, ženskih in moških srajc, spodnjih hlač. Pletenin: majc, puloverov, telovnikov, lastni izdelki. Čevlje za dom in telovadbo, snežne čevlje, dežnike, igrače. — Velika razstava najprimernejših novoletnih daril. — Tudi gugalne konje, sanke, vozički za pupe po izredno nizkih cenah. — Na drobno in na debelo. 1334

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85,000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192